

Rapport om antisemitiske hændelser i Danmark 2015

Udgivet af Det Jødiske Samfund i Danmark

1. udgave

Indholdsfortegnelse

1. Forord
2. Executive Summary
3. Indledning
 - 3.1. Om AKVAH
 - 3.2. Jøderne i Danmark
 - 3.3. Indholdet i denne rapport
4. Teori og metode
 - 4.1. Begrebet antisemitisme
 - 4.2. Begrebet hændelse
 - 4.3. Kategorisering af en hændelse som antisemitisk
 - 4.4. Indsamlingen af data
 - 4.5. Antallet af antisemitiske hændelser som mål for antisemitismen i Danmark
5. Beskrivelse og analyse af de registrerede antisemitiske hændelser i 2015
 - 5.1. Antisemitiske hændelser i 2015
 - 5.2. Udviklingen fra 2014 til 2015 samlet set
 - 5.3. Udviklingen fra 2014 til 2015 fordelt på kategorier
 - 5.4. Udviklingen fra 2014 til 2015 fordelt på måneder
 - 5.5. Hændelser relateret til terrorangrebet
 - 5.6. Antisemitisk og anti-israelsk graffiti og hærværk
 - 5.7. Antisemitisme i uddannelsessystemet
 - 5.8. Zionisme som hadeobjekt

- 5.9. Jødernes kollektive skyld
- 5.10. Antisemitisme på internettet
- 5.11. Mordet på Dan Uzan, mellemøstlig antisemitisme og stiltiende accept heraf
- 6. Oversigt over registrerede antisemitiske hændelser i 2015
 - 6.1.1. Drab og drabsforsøg
 - 6.1.2. Oversigt over drab og drabsforsøg
 - 6.2.1. Overfaldssituationer og fysisk chikane
 - 6.2.2. Oversigt over overfaldssituationer og fysisk chikane
 - 6.3.1. Trusler
 - 6.3.2. Oversigt over trusler
 - 6.4.1. Antisemitiske ytringer
 - 6.4.2. Oversigt over antisemitiske ytringer
 - 6.5.1. Hærværk
 - 6.5.2. Oversigt over hærværk
- 7. Frasorterede antisemitiske ytringer
 - 7.1. Generelle antisemitiske ytringer fremsat på internettet
 - 7.2. Eksempler på generelle antisemitiske ytringer fremsat på internettet
- 8. Antisemitisme og terrorisme
 - 8.1. Mistænkelig adfærd ved jødiske institutioner
 - 8.2. Eksempler på mistænkelig adfærd ved jødiske institutioner
- 9. Henvisninger

1. Forord

Året 2015 har været det hårdeste for danske jøder siden Anden Verdenskrig. Selvom der igennem årene har været drab på danske jøder i udlandet og mordplaner på jøder i Danmark med terrorangrebet mod Københavns Synagoge i 1985 som det hidtil mest voldsomme eksempel, er natten mellem den 14. og 15. februar 2015 den første gang siden 1943, at en jøde har måttet lade livet i Danmark, alene fordi vedkommende var jøde. Det specifikke offer var den 37-årige Dan Uzan. Han var uddannet nationaløkonom fra Københavns Universitet og havde tidligere været elitebasketballspiller i en klub i Hørsholm. Dertil var han meget engageret i Det Jødiske Samfund, hvis institutioner havde været ramme om hans opvækst.

Igennem mange af sine voksne år var han derfor også en fast bestanddel af Det Jødiske Samfunds sikkerhedsorganisation, som er med til at sikre, at jødisk liv på trods af en konstant trussel mod dets eksistens kan fortsætte ufortrødent i Danmark. Timerne forud for hans død tilbragte han således sammen med dansk politi og andre medlemmer af Det Jødiske Samfunds sikkerhedsorganisation foran Københavns Synagoge. Her beskyttede han en 12-årig piges konfirmationsfest i det bagvedliggende menighedshus, hvor mere end 80 gæster fejrede pigen med mad og drikke, musik og dans.

En time efter midnat slog terroristen til. To politifolk blev såret, og Dan Uzan blev skudt på klods hold. Men terroristen kom ikke forbi adgangskontrollen. Dan Uzans mod og vilje til at stå i forreste række var således direkte medvirkende til, at terroristen ikke fik mulighed for at gennemføre sit angreb på konfirmationsfesten. For sit mod betalte Dan Uzan den højeste pris, og hans ultimative offer vil aldrig blive glemt.

Dan Uzans familie var selvfølgelig dem, der led det største tab. Men hele Det Jødiske Samfund blev ramt af denne tragedie. Især konfirmationsfestens gæster fik en nat, de formentlig aldrig glemmer. Terroristen slap nemlig væk efter sit angreb, og gæsterne i menighedshuset, der blandt andet talte konfirmationspigens mange klassekammerater fra den jødiske skole, måtte derfor i hast gå i skjul i et sikringsrum, hvor de opholdt sig i flere timer, indtil de samlet kunne blive evakueret¹.

Efterfølgende var der forståeligt nok bekymring i Det Jødiske Samfund, og særligt blandt mange forældre på den jødiske skole var der stor uro. Turde man sende sine børn i en jødisk skole, når risikoen derved var blevet så åbenbar? Det var ikke mere end få år siden, at islamiske terrorister havde angrebet en fransk-jødisk skole i Toulouse. Dengang var der ingen politibeskyttelse, og fire

mennesker døde, herunder tre børn. Nu var denne risiko så også blevet håndgribelig i Danmark. Mange forældre fremsatte derfor et ønske til regeringen og politiet om fast politibeskyttelse foran skolen. De oplyste samtidig, at eneste alternativ hertil var, at deres børn blev udmeldt, hvilket reelt ville betyde lukning af den over 200 år gamle dansk-jødiske institution². Regeringen og politiet valgte heldigvis at imødekomme forældrenes ønske, hvilket muliggjorde skolens fortsatte overlevelse. Men skolens sikkerhed er stadig udfordret. I begyndelsen af 2016 kom det frem, at en dansk teenager, som var konverteret til islam, sammen med en ældre tidligere Syrien-kriger var blevet anholdt og stod anklaget for at ville sprænge bomber på to skoler, hvoraf den ene var den jødiske skole.

Dette tragediens 2015 for Uzan-familien og hele Det Jødiske Samfund i Danmark har paradoksalt nok fundet sted i et år, hvor antallet af registrerede antisemitiske hændelser er en del lavere, end hvad tilfældet har været de seneste mange år. I 2015 har AKVAH registreret 26 hændelser, hvilket er under halvt så mange, som blev registreret i 2014. Derudover er antallet af registrerede hændelser det laveste i en årrække med et ellers stadigt voksende antal. I 2012 registrerede AKVAH 41 hændelser, i 2013 44 hændelser og i 2014 54 hændelser. Men dette - selvfølgelig meget positive - *kvantitative* fald i registrerede hændelser må ikke overskygge, at der *kvalitativt* set er registreret forholdsmæssigt mange grove og voldsomme episoder i 2015.

2015 har således mildest talt været et kompliceret år. Om det relativt lave antal registrerede hændelser er forbundet med den nuværende massive politibeskyttelse af jødiske institutioner er ikke utænkeligt, og man kan derfor godt være bekymret for, hvad der vil ske, hvis sikkerhedsniveauet på et tidspunkt reduceres. Det er derfor af afgørende betydning, at den nuværende høje beskyttelse af de danske jøder kombineres med præventive tiltag, så fremtidig antisemitisme kan om ikke elimineres så i hvert fald decimeres. Dermed sikrer man også, at Dan Uzans offer ikke var forgæves. Ære være hans minde.

Dan Rosenberg Asmussen, formand for Det Jødiske Samfund

2. Executive Summary

Denne rapport beskriver og analyserer antallet af registrerede antisemitiske hændelser i Danmark i 2015. Rapporten er udarbejdet på grundlag af anmeldelser til AKVAH, der udgør en del af Det Jødiske Samfunds sikkerhedsorganisation.

Året 2015 er særligt, fordi det omfatter terrorangrebet på Københavns Synagoge. Natten mellem den 14. og 15. februar blev dansk-jødiske Dan Uzan myrdet af terroristen Omar El-Hussein, der havde palæstinensisk baggrund. AKVAH har ikke tidligere registreret antisemitisk motiverede mord, og det er så vidt vides første gang siden Anden Verdenskrig, at en jøde har mistet livet i Danmark, alene fordi vedkommende var jøde.

AKVAH har i 2015 registreret 26 antisemitiske hændelser i Danmark fordelt på følgende kategorier: Drab, overfaldssituationer og fysisk chikane, trusler, antisemitiske ytringer og hærværk. Hændelserne fordeler sig på ét tilfælde af drab, fire tilfælde, der kan kategoriseres som overfaldssituationer og fysisk chikane, syv tilfælde af trusler, 11 tilfælde af antisemitiske ytringer og tre tilfælde af hærværk. Ud af de 26 registrerede antisemitiske hændelser er der to hændelser, hvor det er vurderet, at de alene kan betegnes som potentielt antisemitiske. Der er desuden én af de 26 registrerede hændelser, hvor det ikke har været muligt at afgrænse gerningstidspunktet til en specifik måned.

Det registrerede antal af antisemitiske hændelser i 2015 på 26 er 28 hændelser mindre end antallet af registrerede hændelser i 2014, der var på 54. Der er altså registreret omkring 50 % færre hændelser i 2015 end i 2014.

Når man ser nærmere på de enkelte hændelser, fremgår det, at det særligt er hændelser tilknyttet den ”mildeste” kategori, antisemitiske ytringer, som er blevet reduceret voldsomt i 2015. I 2014 registrerede AKVAH hele 39 tilfælde af antisemitiske ytringer. Dette tal blev i 2015 reduceret til 11 registrerede tilfælde. Mens kategorien antisemitiske ytringer i 2014 således kendetegnede omkring 75 % af det samlede antal registrerede hændelser, er denne andel faldet til omkring 40 % i 2015. Kategorien udgør dog stadigvæk den helt klart største hændelsesgruppe.

Både antallet af trusler og antallet af overfaldssituationer og fysisk chikane er derimod kun faldet med en enkel hændelse. I 2014 blev der registreret otte tilfælde af trusler, mens der i 2015 blev registreret syv tilfælde. Ligeledes blev der i 2014 registreret fem tilfælde af overfaldssituationer og

fysisk chikane, mens der i 2015 blev registreret fire tilfælde. Det kan også nævnes, at der ikke er blevet registreret tilfælde af diskrimination i 2015, mens der i 2014 blev registreret et enkelt tilfælde. Til gengæld blev der i 2015 registreret ét tilfælde af drab, hvilket ikke var en del af hændelsesstatistikken fra 2014. Der er også sket en forøgelse i antallet af hærværk. I 2015 blev der registreret tre tilfælde af hærværk, hvilket er en stigning på to tilfælde i forhold til 2014. Selvom man derfor generelt set har registeret et samlet fald i antallet af antisemitiske hændelser fra 2014 og 2015, skal man altså være varsom med at overfortolke betydningen heraf, da antallet af ”grovere” hændelser stort set er uændret fra 2014 til 2015.

En sammenligning af antallet af registrerede hændelser fordelt på årets 12 måneder viser, at hændelserne er nogenlunde lige fordelt ud over året. Februar var den måned, hvor flest hændelser fandt sted, og disse hændelser er alle på hver sin måde relateret til terrorangrebet mod synagogen i København. Man ser i den forbindelse et problem vedrørende respekt for sorgprocessen efter terrorangrebet. Der har været tilfælde af personer, som enten har spyttet på blomster og mindesmærker eller som foran synagogen højlydt har protesteret over det danske samfunds sympati over for den jødiske minoritets sorg.

De registrerede hændelser viser også en fortsættelse af et fænomen med antisemitisk hærværk og tilhørende graffiti, som fandt sted i 2014. I 2015 blev den jødiske slagter udsat for hærværk og antisemitisk graffiti, ligesom en kirke, der skulle gæste tidligere overrabbiner Bent Melchior, oplevede det samme. Dertil har der været anti-israelsk hærværk og graffiti mod Movia-busser. Sidstnævnte hærværk er dog ikke blevet medregnet som antisemitisk i AKVAH’s rapport, men det illustrerer en tendens i retning af øget politisk motiveret hærværk rettet mod mål med relationer til staten Israel, jødiske såvel som ikke-jødiske.

En enkelt af de registrerede hændelser handler om problemer med antisemitisme fra personer med mellemøstlig baggrund i undervisningssektoren. Denne hændelse synes at være symptom på et større problem, idet AKVAH også registrerede et sådan tilfælde i 2014, og da danske medier efter terrorangrebet rapporterede om, hvordan terroristen Omar El-Hussein åbent talte om sit jødehad på sin skole.

Flere af de registrerede hændelser viser, at mange gerningsmænd har handlet ud fra den forestilling, at danske jøder er kollektivt ansvarlige for den israelske stats politik. Enkelte af de registrerede hændelser viser tillige, at zionisme og zionister er blevet hadeobjekter for en række mennesker i

Danmark, hvilket er bekymrende. At være zionist betyder hverken, at man er enig eller uenig i den israelske stats politik. Derimod betyder det, at man mener, at jøder har brug for og ret til et hjemland, og dermed at staten Israel har ret til at eksistere. Mange jøder kan med rimelighed antages at være zionister. Når zionister og zionisme derfor går hen og bliver hadeobjekter, dæmoniserer man en central bestanddel af mange jøders identitet, hvilket i sidste ende kan resultere i antisemitiske handlinger.

I 2015 har AKVAH ikke registreret ét eneste tilfælde af online-hændelser, dvs. antisemitiske ytringer på internettet, som specifikt er rettet mod et offer. Dette er en positiv udvikling set i lyset af, at der i 2014 blev registreret hele 21 online-hændelser. Man kan dog ikke heraf udlede, at faldet i registrerede online-hændelser betyder, at problemet med hate-speech mod jøder på internettet er løst. AKVAH har af metodiske grunde gennem årene valgt ikke at medregne generelle antisemitiske ytringer – dvs. ytringer, som ikke er rettet mod et specifikt offer – i hændelsesstatistikken. Sådanne hændelser er internettet imidlertid fuldt af.

Der kan ikke være nogen tvivl om, at Omar El-Husseins had til jøder ikke var en enlig svale. I minimum 14 ud af de 26 registrerede hændelser i 2015 havde gerningsmanden mellemøstlig baggrund. Udover mordet på Dan Uzan var der i 2015 også en episode, hvor det nok mest af alt var held, at det ikke også førte til et dødsfald, idet gerningsmanden ikke ramte offeret ordentligt med sin kniv. Det bemærkes også, at gerningsmændene i enkelte tilfælde var børn og unge. I ét tilfælde var det ligefrem et børnehavebarn med tyrkisk baggrund, som truede et dansk-jødisk barn og dennes familie på livet. En sådan fjendtlig indstilling over for jøder kommer naturligvis ikke fra børnene selv, men er nok snarere et symptom på, at man i visse miljøer har valgt at opdrage sine børn med et had til jøder.

Når man læser indholdet i denne rapport, skal man have en række forhold om de registrerede hændelser for øje. For det første er AKVAH kildekritisk i sin behandling af anmeldelser om antisemitisme, men der er selvfølgelig grænser for, hvor meget af det faktuelle indhold i en anmeldelse, AKVAH har mulighed for selvstændigt at verificere. For det andet svarer antallet af antisemitiske hændelser, som er blevet anmeldt til AKVAH, formentlig ikke fuldt ud til det antal, der reelt har fundet sted i 2015. Der antages at være et vist mørketal på området. For det tredje medregner AKVAH som udgangspunkt ikke de fleste internetbaserede hændelser. Dermed er der meget antisemitisme, som ikke fremgår af det registrerede antal hændelser. For det fjerde er det sandsynligt, at antallet af antisemitiske hændelser holdes kunstigt nede, fordi mange jøder undgår

synlighed af frygt for antisemitisme. Med andre ord kunne man formentlig forvente, at antallet af hændelser var højere, hvis danske jøder var mere synlige i gadebilledet.

De registrerede antisemitiske hændelser samt de analyser, som præsenteres i denne rapport, giver således et indblik i forekomsten af antisemitisme i Danmark i 2015. Rapporten giver ikke et udtømmende billede af antisemitismen i Danmark.

3. Indledning

3.1. Om AKVAH

Sikkerhedsorganisationen Jødisk Sikkerhed Danmark, der varetager sikkerheden for Det Jødiske Samfund³, oprettede i 2011 en Afdeling for Kortlægning og Videndeling af Antisemitiske Hændelser (AKVAH). AKVAH arbejder med at kortlægge forekomsten af antisemitisme i Danmark, og denne indsats er en del af en generel europæisk politik om at synliggøre et omfattende problem med hadforbrydelser, herunder antisemitisme, i Europa⁴. AKVAH tilbyder endvidere forskellige former for støtte til ofre for antisemitisme, herunder hjælp med kontakt til offentlige myndigheder, juridisk rådgivning og henvisning til krisehjælp. Desuden arbejder AKVAH med at oplyse om forekomsten af antisemitisme i Danmark. AKVAH deltager i den forbindelse på vegne af Det Jødiske Samfund løbende som deltager og samarbejdspartner i diverse offentlige og private projekter, der har fokus på at komme problemer med hadforbrydelser til livs. Udover sådanne projekter tager AKVAH ud til interesserede såsom foreninger og uddannelsesinstitutioner forskellige steder i landet og fortæller om antisemitisme i Danmark.

3.2. Jøderne i Danmark

Den officielle dansk-jødiske historie indledtes i begyndelsen af 1600-tallet, og det er blevet anslået, at der i dag omkring 6.000 jøder i Danmark⁵. Lidt over en tredjedel af dette antal er tilknyttet Det Jødiske Samfund som medlemmer eller børn af medlemmer. Derudover findes der to mindre jødiske menigheder i Danmark samt en række selvstændige jødiske foreninger og institutioner.

3.3. Indholdet i denne rapport

Denne rapport beskriver og analyserer antallet af antisemitiske hændelser i Danmark i 2015, som er registreret af AKVAH ud fra de anmeldelser, man har modtaget i årets løb. Rapporten er udarbejdet på grundlag af et omfattende antisemitismekortlægningsarbejde, der har forudsat en lang række teoretiske og metodiske valg om indsamling, sortering, behandling og præsentation af data om antisemitiske hændelser. AKVAH har i den henseende struktureret sit arbejde i denne rapport ud fra følgende tre principielle målsætninger: Indsamling, sortering, behandling og præsentation af data skal 1) være metodisk stringent, 2) være så åben som mulig uden at kompromittere ofrenes anonymitet og 3) resultere i brugbar viden om forekomsten af antisemitisme i Danmark.

Rapporten er opbygget på følgende måde:

I rapportens afsnit 4 redegøres der for vigtige aspekter af den teoretiske og metodiske baggrund for arbejdet med at registrere antisemitiske hændelser. Først og fremmest redegøres der for, hvad der menes med begrebet antisemitisme, og hvad der menes med begrebet hændelse. Dernæst beskrives, hvordan man i denne rapport har valgt at behandle spørgsmålet om, hvornår en hændelse kan kategoriseres som antisemitisk. Efterfølgende redegøres der for, hvordan indsamlingen af informationer om antisemitiske hændelser finder sted i praksis samt visse implikationer heraf. Denne del af rapporten afsluttes med et afsnit, hvor det overvejes, i hvilket omfang de registrerede hændelser afspejler niveauet af antisemitisme i Danmark.

I rapportens afsnit 5 beskrives og analyseres det registrerede antal antisemitiske hændelser i 2015. Disse hændelser sammenlignes med det registrerede antal fra 2014 ved at undersøge, om det samlede antal har ændret sig, om fordelingen af hændelserne på forskellige kategorier har ændret sig og om fordelingen af hændelserne på de forskellige måneder har ændret sig. Derefter redegøres der for samt analyseres en række forhold, som har været karakteristiske for dette års registrerede hændelser. Disse forhold er: Hændelser relateret til terrorangrebet, flere tilfælde af antisemitisk og anti-israelsk graffiti og hærværk, problemer med mellemøstlig antisemitisme i undervisningssektoren, zionisme som hadeobjekt, forekomsten af et ”kollektiv skyld”-tema i de registrerede hændelser, antisemitisme på internettet samt en høj andel af mellemøstlig antisemitisme.

I rapportens afsnit 6 finder man en oversigt over registrerede antisemitiske hændelser i Danmark i 2015. Alle hændelserne er beskrevet og kategoriseret efter hændelsestyper, og de indeholder – såfremt sådanne oplysninger er givet – desuden en række forskellige oplysninger, som potentielt kan bruges til at videreudvikle forståelsen af antisemitismen som fænomen i Danmark.

I rapportens afsnit 7 redegøres der for eksempler på generelle antisemitiske ytringer på internettet. Disse ytringer bliver af metodiske grunde som udgangspunkt ikke blevet inddraget i oversigten i rapportens afsnit 6. De afspejler dog ikke desto mindre den virkelighed, danske jøder skal forholde sig til, når de færdes online.

I rapportens afsnit 8 redegøres der for terrortruslen mod danske jøder. Særligt fokuseres der på tilfælde af mistænkelig adfærd, der er registreret ved jødiske institutioner i Danmark. AKVAH har

valgt at offentliggøre informationer om dette emne, da dansk-jødiske institutioner lever med en terrortrussel, som det er vigtigt at synliggøre.

4. Teori og metode

4.1. Begrebet antisemitisme

Ethvert arbejde med at registrere antisemitisme forudsætter en forståelse af, hvad begrebet antisemitisme dækker over. Kort sagt kan antisemitisme beskrives som negative fordomme om jøder samt fjendtlighed eller had rettet mod jøder, fordi de er jøder. Der er imidlertid ikke generel enighed om, hvor bredt begrebet antisemitisme skal forstås⁶. Et centralt problem er, hvordan man skal skelne mellem antisemitiske hændelser og anti-israelske hændelser. AKVAH har valgt at benytte sig af en forholdsvis bred forståelse af antisemitisme, således at negative hændelser, hvor tilfældige jøder enten gøres ansvarlige for den israelske stats politik eller direkte identificeres med Israels eksistens, kategoriseres som værende antisemitiske.

4.2. Begrebet hændelse

For at man kan kvantificere antallet af hændelser, er det nødvendigt at fastslå, hvad der menes med begrebet hændelse. En hændelse forstås i denne rapport som udgangspunkt som en eller flere handlinger afgrænset i tid og rum begået af én eller flere gerningsmænd i forening. Med andre ord opdeles handlinger som udgangspunkt i selvstændige hændelser, hvis de er afgrænset i tid og rum. Hvor lang tid der skal gå, og/eller hvor langt væk man skal bevæge sig, før en hændelse kan betragtes som værende en selvstændig enhed, er i sidste ende en skønssag.

4.3. Kategorisering af en hændelse som antisemitisk

Når AKVAH modtager en anmeldelse om en potentiel antisemitisk hændelse, vurderes det, om hændelsen skal registreres eller ej. I den sammenhæng er det nødvendigt at overveje, hvilke forudsætninger som skal være opfyldt, for at hændelsen kan betegnes som antisemitisk. AKVAH har valgt at betegne en hændelse som antisemitisk, hvis gerningsmanden har haft et antisemitisk motiv⁷.

Hvorvidt et antisemitisk motiv foreligger i en given situation, kan aldrig med fuldkommen sikkerhed fastslås. I stedet må man foretage et skøn, som tager udgangspunkt i en fortolkning af de informationer, man har til rådighed. Som et fortolkningsværktøj er det brugbart at kategorisere ens informationer ud fra såkaldte antisemitismeindikatorer, dvs. forhold ved en hændelse som indikerer, om gerningsmanden har været antisemitisk motiveret eller ej⁸. I den teoretiske litteratur vægtes de

forskellige typer af indikatorer ikke indbyrdes⁹, men AKVAH har truffet den metodiske beslutning at skelne mellem primære og sekundære antisemitismeindikatorer.

Ved primære antisemitismeindikatorer forstås AKVAH en gerningsmands handlinger, der via ord, symboler, billeder eller lignende udtrykker et antisemitisk indhold. En sådan handling (for eksempel at sige ”jødesvin”) kan stå alene eller ske i forbindelse med en anden handling (for eksempel et overfald, hærværk etc.), der så ’smittes’ af det antisemitiske indhold i den første handling. Hvis det konstateres, at der i en hændelse foreligger sådanne primære antisemitismeindikatorer, har AKVAH besluttet at opstille den formodningsregel, at gerningsmanden har handlet ud fra et antisemitisk motiv, og hændelsen betegnes i så fald som værende antisemitisk, medmindre der er forhold ved situationen, som klart taler imod dette.

Ved sekundære antisemitismeindikatorer forstås de ’resterende’ forhold ved en situation, som kan indikere, at en hændelse er antisemitisk. Det kan for eksempel være tidspunktet for handlingen; omstændigheder ved personen, som udfører handlingen; lokaliteten, handlingen finder sted på; og mange andre faktorer¹⁰. I situationer, hvor der kun foreligger sekundære antisemitismeindikatorer, er det AKVAH’s metodiske politik, at der ikke gælder nogen formodningsregler. I stedet må det være et forsigtigt skøn i den enkelte situation, som afgør, om der er tale om en antisemitisk hændelse eller ej.

Såfremt der er forhold, som peger på, at der er tale om en antisemitisk hændelse, men hvor der stadigvæk mangler ’det afgørende bevis’, inddrager AKVAH sådanne potentielt antisemitiske hændelser i sin oversigt over registrerede antisemitiske hændelser, dog med det eksplicitte forbehold, at det hverken endegyldigt kan fastlægges eller afvises, om der lå et antisemitisk motiv bag gerningsmandens adfærd. I oversigten over registrerede antisemitiske hændelser i 2015 (se afsnit 6) har AKVAH inddraget to sådanne hændelser¹¹.

AKVAH inddrager disse potentielt antisemitiske hændelser i sin oversigt over registrerede antisemitiske hændelser, fordi formålet med oversigten er at bidrage med viden om antisemitisme som fænomen i Danmark. Hvis man stiller for høje krav til sine data, viser de, at der er et for lille problem i forhold til problemets reelle omfang¹², og modsat hvis man stiller for lave krav til sine data. AKVAH’s løsning har været at følge middelvejen, og i denne rapport inddrages således disse to potentielt antisemitiske hændelser i oversigten over registrerede antisemitiske hændelser, men på

grund af usikkerheden omkring dem understreges det eksplicit i de specifikke beskrivelser af disse hændelser, at der i de pågældende situationer har været usikkerhed om gerningsmandens motiv.

4.4. Indsamlingen af data

Antisemitiske hændelser rapporteres til AKVAH via telefon, mail og personlige møder, og AKVAH modtager sådanne henvendelser fra ofre, vidner samt bekendte til ofre. Hver anmeldelse undersøges i form af uddybende interviews, når dette er muligt, samt analyse af tekst-, billede- og videomateriale, når sådant materiale foreligger. På trods af disse undersøgelser af anmeldelserne må det erkendes, at det kun er ofres og vidners opfattelse af situationerne, som ligger til grund for denne rapport om antisemitisme i Danmark. AKVAH er kildekritisk i sin behandling af anmeldelser, men der er selvfølgelig grænser for, hvor meget af det faktuelle indhold i en anmeldelse, AKVAH har mulighed for selvstændigt at verificere. Dette skal man selvfølgelig have in mente, når man læser om hændelserne i rapporten.

Det skal også understreges, at AKVAH som hovedregel kun registrerer tilfælde, hvor folk selv henvender sig, hvorfor den egentlige forekomst af antisemitiske hændelser sandsynligvis er højere. Der forventes således at være et vist mørketal på dette område.

Man skal også være opmærksom på, at AKVAH i denne og forrige rapporter har frasortet det, der betegnes som generelle antisemitiske ytringer, når de har været fremsat på internettet. Med generelle antisemitiske ytringer menes antisemitiske ytringer, som ikke har været henvendt direkte til et konkret offer (en person, en gruppe af personer, en organisation etc.). Det betyder, at anmeldelser til AKVAH om antisemitiske ytringer på for eksempel gerningsmænds egne hjemmesider, på deres egne facebookprofiler, på mange offentlige internetfora osv. ikke er blevet inddraget i det samlede antal hændelser registreret af AKVAH i 2015. Dermed er der meget antisemitisme, som ikke fremgår af det registrerede antal hændelser. En årsag til, at denne frasortering sker, er, at AKVAH ikke har ressourcerne til at registrere disse ytringer, som det vurderes, at internettet er fyldt med.

AKVAH har dog en undtagelse til denne frasorteringsregel. Hvis de internetbaserede generelle antisemitiske ytringer får omtale gennem massemedier (tv, radio, internetnyhedstjenester), bliver anmeldt til politiet eller der sker andre forhold, som gør dem særligt interessante, vil de alligevel blive inddraget i rapporten. Der er ingen af de registrerede hændelser fra 2015, som udgør sådanne undtagelser til denne frasorteringsregel.

Det skal ligeledes påpeges, at AKVAH i 2015 har modtaget en del anmeldelser om antisemitiske ytringer på internettet, hvor konteksten for ytringerne enten ikke har været oplyst, eller hvor den har været uklar. Sådanne hændelser er ikke blevet inddraget i det samlede antal hændelser registreret af AKVAH i 2015.

4.5. Antallet af antisemitiske hændelser som mål for antisemitismen i Danmark

Det er afslutningsvist værd at komme med nogle betragtninger om, i hvilken grad de registrerede antisemitiske hændelser afspejler niveauet af antisemitisme i Danmark. Udover de allerede nævnte forhold om, at antallet af registrerede antisemitiske hændelser grundet mørketal og frasorteringer ikke fuldt ud gengiver det antal af antisemitiske hændelser, som reelt har fundet sted i 2015, er der yderligere nogle særlige forhold, man skal have for øje.

Det er nemlig vigtigt at fremhæve, at de fleste danske jøder kun sjældent viser deres religiøse tilhørsforhold offentligt. Samtidig anslås det, at kun omkring en tredjedel af det samlede antal jøder i Danmark er tilknyttet et jødisk trossamfund¹³, hvorfor synlige jødiske institutioner såsom synagogen kun besøges af et begrænset antal af de danske jøder¹⁴. Disse omstændigheder tyder på, at det ikke er manglen på mulige gerningsmænd, men derimod den lave synlighed blandt danske jøder i almindelighed, der er en hovedårsag til, at antallet af registrerede antisemitiske hændelser ikke er højere. Med andre ord kunne man rimeligvis forvente, at antallet af antisemitiske hændelser var højere, hvis danske jøder var mere synlige i gadebilledet.

Et afgørende spørgsmål er nu, hvorfor danske jøder ikke er mere synlige i offentligheden? AKVAH har ikke undersøgt dette systematisk, og selvom man formodentlig kan pege på mange forskelligartede faktorer som forklaring på dette, er det ikke desto mindre en rimelig formodning, at mange danske jøder i høj grad er bevidste om risikoen forbundet med synlighed i offentligheden. En mulig fortolkning er derfor, at antallet af antisemitiske hændelser holdes kunstigt nede, fordi mange danske jøder bevidst undgår synlighed af frygt for antisemitisme.

De registrerede antisemitiske hændelser samt de analyser, som præsenteres i denne rapport, giver således et indblik i forekomsten af antisemitisme i Danmark i 2015, men kan på ingen måde siges at give et udtømmende billede.

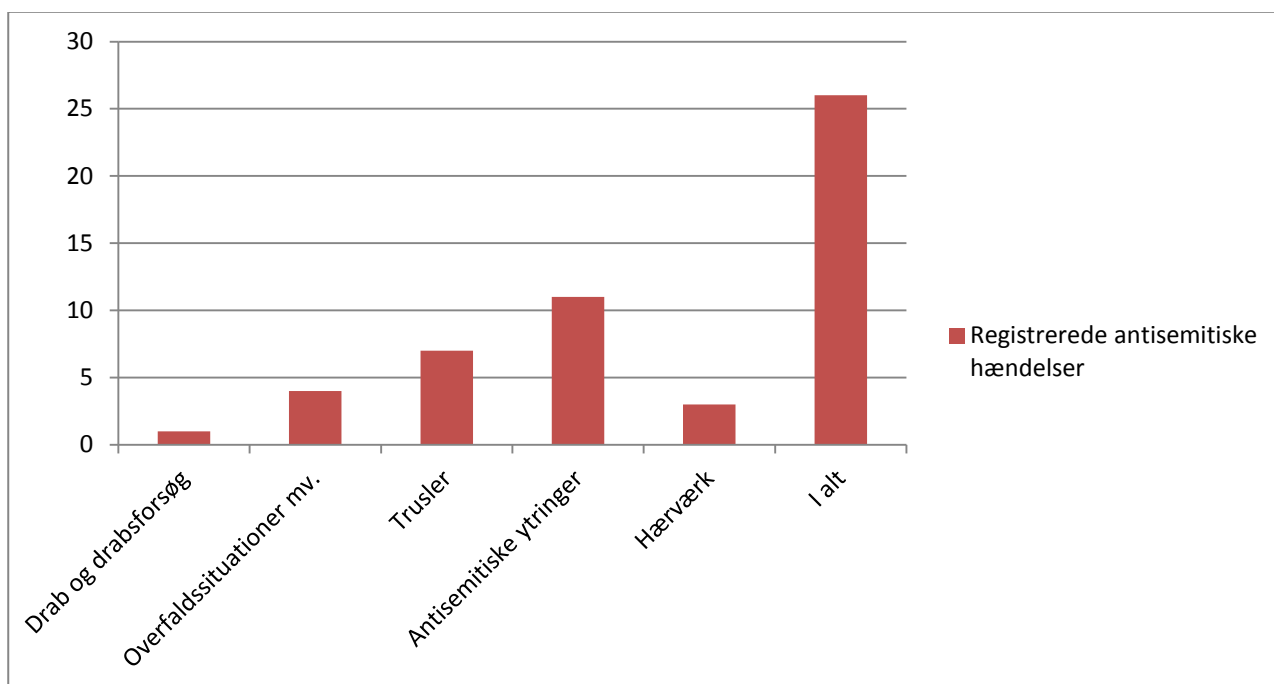
5. Beskrivelse og analyse af de registrerede antisemitiske hændelser i 2015

5.1. Antisemitiske hændelser i 2015

I 2015 har AKVAH registreret 26 antisemitiske hændelser i Danmark. Hændelserne kan fordeles ud på følgende kategorier:

- Drab og drabsforsøg
- Overfaldssituationer og fysisk chikane
- Trusler
- Antisemitiske ytringer
- Hærværk

AKVAH har registreret et tilfælde af drab, fire tilfælde, som kan placeres i kategorien overfaldssituationer og fysisk chikane, syv tilfælde af trusler, 11 tilfælde af antisemitiske ytringer og tre tilfælde af hærværk (se figur 1 for en grafisk fremstilling).

Figur 1: Registrerede antisemitiske hændelser i 2015

Ud af de 26 hændelser er der som nævnt i afsnit 4.3. to hændelser, hvor det er vurderet, at de alene kan betegnes som potentielt antisemitiske. Disse to hændelser kan fordeles på følgende kategorier: Én hændelse er kategoriseret som en trussel, mens den anden hændelse er kategoriseret som en antisemitisk ytring. Hvis man vælger at sortere disse to potentielt antisemitiske hændelser fra det

samlede antal registrerede hændelser, kommer man således ned på 24 antisemitiske hændelser i 2015. De følgende sammenligninger i afsnit 5.2., 5.3. og 5.4. med de registrerede hændelser i 2014 foretages dog på baggrund af antallet på 26 hændelser, da AKVAH som nævnt i afsnit 4.3. finder det relevant at inddrage de to potentielt antisemitiske hændelser i denne rapport's oversigt over registrerede antisemitiske hændelser i 2015¹⁵.

5.2. Udviklingen fra 2014 til 2015 samlet set

Antallet på 26 antisemitiske hændelser, som AKVAH har registreret i 2015, er udtryk for et markant fald på 28 hændelser i forhold til de 54 hændelser, AKVAH registrerede i 2014¹⁶.

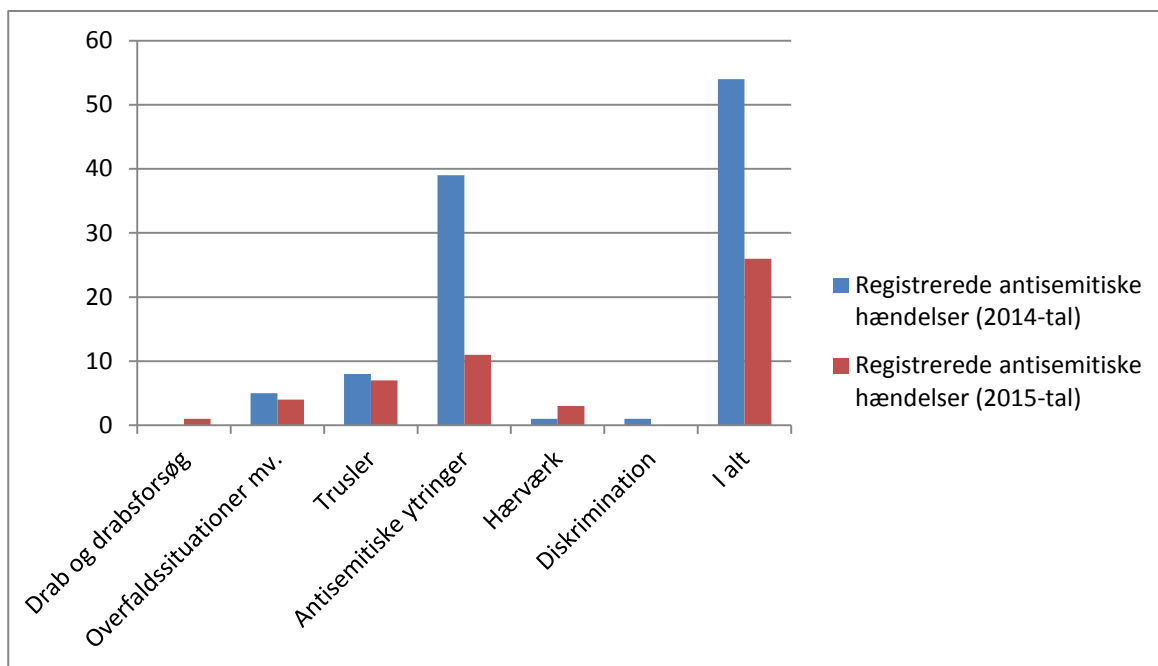
5.3. Udviklingen fra 2014 til 2015 fordelt på kategorier

Fordelingen af de registrerede hændelser på de forskellige kategorier har ændret sig fra 2014 til 2015 (se figur 2 for en grafisk fremstilling). En positiv ændring er, at antallet af antisemitiske ytringer er blevet kraftigt reduceret fra 39 hændelser i 2014 til 11 hændelser i 2015. Antallet af overfaldssituationer og fysisk chikane er faldet marginalt fra fem hændelser i 2014 til fire i 2015. Tilsvarende er antallet af trusler faldet med en enkelt hændelse fra otte tilfælde i 2014 til syv tilfælde i 2015. Og mens der i 2014 var registreret et enkelt tilfælde af diskrimination, er der ikke registreret sådanne tilfælde i 2015. Derimod er der registreret en lille stigning i antallet af hæværkstilfælde fra ét tilfælde i 2014 til tre tilfælde i 2015. Sidst men ikke mindst er der i 2015 registreret ét tilfælde af drab, hvilket ikke har været registreret tidligere.

Samlet set kan det konstateres, at det på trods af ændringerne fra 2014 til 2015 altså stadigvæk er antisemitiske ytringer, som er den dominerende antisemitiske faktor i Danmark, idet kategorien kendetegner omkring 40 % af det samlede antal registrerede hændelser i 2015. Fordelingen af hændelser er dog langt mere ligeligt fordelt i 2015 end i 2014, hvor antisemitiske ytringer udgjorde omkring 75 % af det samlede antal hændelser.

For så vidt angår det markante fald i det samlede antal af hændelser fra 2014 til 2015 kan det konstateres, at det næsten udelukkende kan tilskrives et fald i antallet af antisemitiske ytringer. Det skal her bemærkes, at kategorien antisemitiske ytringer formentligt kan anskues som den ”mildeste” af de i 2015 benyttede hændelseskategorier. Antallet af hændelser i de ”grovere” kategorier såsom overfaldssituationer og fysisk chikane samt trusler er derimod næsten konstant fra 2014 til 2015. Ligeledes er der registreret et tilfælde af drab, hvilket der som nævnt ikke har været registreret

tidligere. Selvom man derfor generelt set har registreret et samlet fald i antallet af antisemitiske hændelser fra 2014 og 2015, skal man altså være varsom med at overfortolke betydningen heraf.

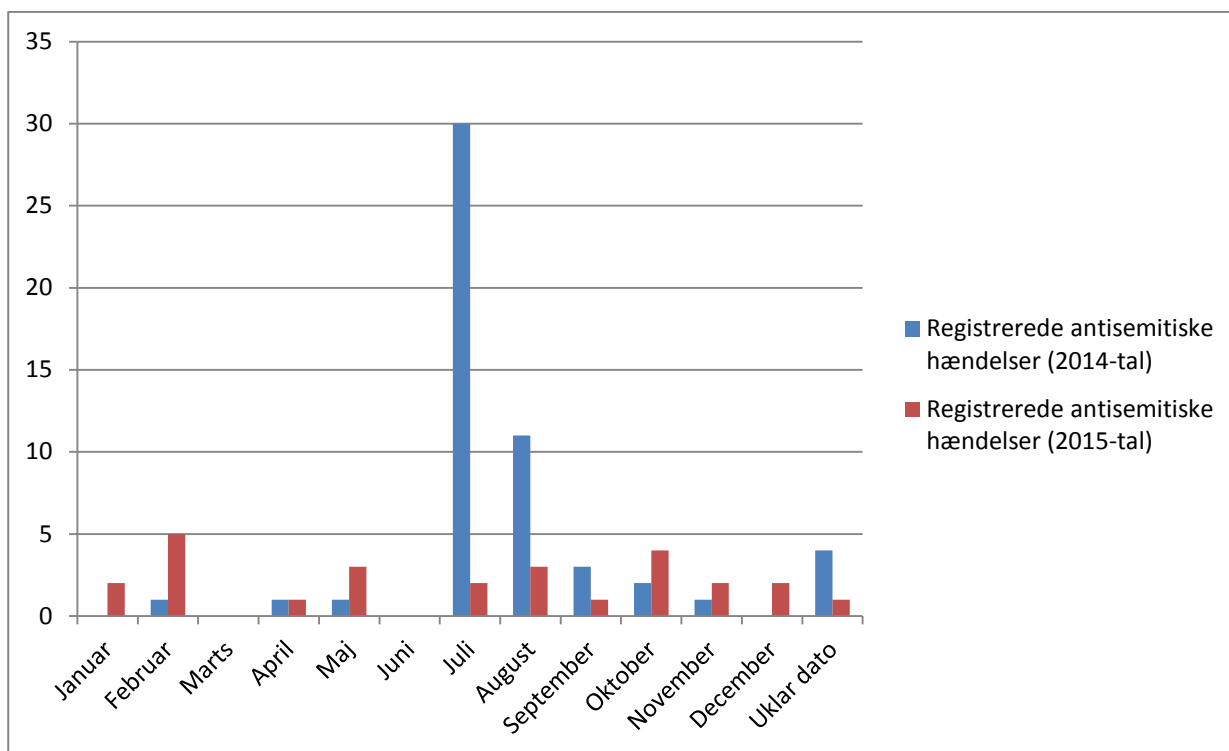

Figur 2: Udviklingen fra 2014 til 2015 fordelt på kategorier

5.4. Udviklingen fra 2014 til 2015 fordelt på måneder

En sammenligning af antallet af registrerede hændelser fordelt på årets 12 måneder viser en relativt lige fordeling. I februar fandt fem hændelser sted, hvorfor februar er den måned med flest hændelser i 2015. Dette antal er dog ikke markant højere end antallet registreret i maj (tre hændelser), august (tre hændelser) og oktober (fire hændelser). De fem hændelser, der blev registreret i februar, er alle relateret til terrorangrebet mod synagogen i København.

I 2014 var mange hændelser i modsætning til i 2015 koncentreret på to sammenhængende måneder. Denne koncentration blev forklaret med, at der var en opblussen i konflikten mellem Israel og dets naboer. I 2015 var der ingen sådan eskalering, hvorfor man heller ikke har set den nævnte koncentration.

Figur 3: Udviklingen fra 2014 til 2015 fordelt på måneder

5.5. Hændelser relateret til terrorangrebet

Seks af hændelserne i 2015 har alle på hver sin måde været relateret til terrorangrebet på Københavns Synagoge. Mens to af hændelserne vedrører tiden umiddelbart før terrorangrebet¹⁷ og selve terrorangrebet¹⁸, er fire af hændelserne relateret til reaktioner på terrorangrebet. De fire hændelser vedrører alle situationer, hvor gerningsmænd krænker sorgprocessen efter mordet på Dan Uzan. I to af tilfældene spyttede der på blomsterne¹⁹ henholdsvis mindepladen²⁰ for Dan Uzan ude foran synagogen. I to andre tilfælde er der tale om negative ytringer om jøder foranlediget af sorgprocessen efter terrorangrebet²¹.

5.6. Antisemitisk og anti-israelsk graffiti og hærværk

I de seneste år er jødiske institutioner samt institutioner med tilknytning til jødiske eller israelske forhold blevet udsat for graffiti og hærværk. Den jødiske skole i København blev eksempelvis i august 2014 udsat for hærværk med smadrede vinduer og omfattende antisemitisk graffiti. I 2015 er denne trend fortsat med to tilfælde af antisemitisk graffiti forbundet med hærværk. Det ene tilfælde vedrører antisemitisk graffiti og hærværk på den jødiske slagterforretning²². Det andet tilfælde vedrører antisemitisk graffiti og hærværk på en københavnsk kirke, hvor den tidligere overrabbiner Bent Melchior skulle holde et foredrag i anledningen af 70-året for Danmarks befrielse²³.

En række Movia-busser blev også udsat for hærværk og anti-israelsk graffiti, efter at selskabet havde fjernet en reklamekampagne, der i tekst opfordrede til boykot af israelske produkter fra bosættelser, og som i sine tilhørende billeder af forskellige kort over området illustrerede, at hele Israel var en bosættelse²⁴. Denne sidstnævnte hærværksepisode har AKVAH ikke registreret som en antisemitisk hændelse, da der ikke var tale om et jødisk offer, men episoden nævnes her alligevel, fordi ugeringen deler et særligt iøjnefaldende karakteristikum med de andre antisemitiske hændelser:

- På Moviabusserne var der skrevet: ”Boykot Israel – Free Gaza”.
- På den kirke, hvor Bent Melchior skulle tale, stod der skrevet: ”Befri Gaza” og ”Luk KZ-lejrene”.
- Og da den jødiske skole i 2014 blev udsat for hærværk og graffiti, indeholdt graffitiordenene ”Ingen fred i Gaza. Ingen fred til jer zionistsvin”.

Mens graffiti ved den jødiske slagter hverken henviste til Gazastriben eller mellemøstkonflikten, idet der alene stod ”jødesvin”, fremgår der derimod et klart fællestræk ved de tre andre hærværkstilfælde, nemlig en direkte henvisning til Gazastriben. Uanset om der er tale om de samme gerningsmænd bag de nævnte hændelser eller ej, illustrerer de mange tilfælde af hærværk i hvert fald en foruroligende tendens blandt nogle ukendte personer i Danmark til at anvende meget voldelige midler over for alt, de mener har en eller anden form for relation til staten Israel.

5.7. Antisemitisme i uddannelsessystemet

Der har de seneste år i Danmark været flere eksempler på, at der er problemer med antisemitiske holdninger blandt personer med mellemøstlig baggrund i uddannelsessystemet, og at disse holdninger i flere tilfælde har stået mere eller mindre uimodsagt. Et eksempel herpå er, at terroristen Omar El-Husseins had til jøder ifølge flere danske nyhedsmedier var bredt kendt på hans VUC i Hvidovre, dog tilsyneladende uden at skolens ansatte reagerede herpå²⁵. Et andet eksempel er, at Det Jødiske Samfund i 2014 modtog en henvendelse fra en ikke-jødisk studerende om, at ordet jøde på hans VUC i Jylland med lærernes kendskab blev brugt som skældsord af mange af hans medstuderende med muslimsk baggrund²⁶. Et tredje eksempel er, at Det Jødiske Samfund i 2015 modtog en anmeldelse fra en lærer på en sjællandsk VUC om, at hun i januar oplevede truende adfærd fra elever med mellemøstlig baggrund, fordi de opdagede, at hun var gift med en jøde²⁷.

5.8. Zionisme som hadeobjekt

Enkelte af de registrerede hændelser viser tillige, at zionisme og zionister er blevet hadeobjekter for en række mennesker i Danmark²⁸, hvilket er bekymrende. At være zionist betyder hverken, at man er enig eller uenig i den israelske stats politik. Derimod betyder det, at man mener, at jøder har brug for og ret til et hjemland, og dermed at staten Israel har ret til at eksistere. Mange jøder kan med rimelighed antages at være zionister. Når zionister og zionisme derfor går hen og bliver hadeobjekter, dæmoniserer man en central bestanddel af mange jøders identitet, hvilket i sidste ende kan resultere i antisemitiske handlinger.

5.9. Jødernes kollektive skyld

Et klassisk antisemitisk tema har op igennem historien været, at jøder er blevet holdt ansvarlige for hinandens begåede men også opdigtede handlinger. For eksempel er jøder som kollektiv af mange i tidens løb blevet tildelt skylden for Jesus' død²⁹. En forestilling om kollektiv skyld har også været fremherskende blandt flere af de registrerede antisemitiske hændelser i 2015. For eksempel er mange jøder i Danmark nemlig – uden at have taget politisk stilling til mellemøstkonflikten – af en lang række forskellige gerningsmænd blevet holdt direkte ansvarlige for den israelske stats politik³⁰. Et godt eksempel derpå er, at Det Jødiske Samfund modtog en e-mail fra en person, hvori han bebrejdede Det Jødiske Samfund, at det ikke tog afstand fra Israels forbrydelser, og at det blandt andet af den grund forårsagede øget antisemitisme³¹. I en række af hændelserne nævner gerningsmanden ikke Israel eller Palæstina, men i disse tilfælde må det også antages at være samme kollektive skyld-logik, der motiverer den antisemitiske handling³². Et eksempel herpå er Omar El-Husseins angreb på Københavns Synagoge³³.

Sidst men ikke mindst skal det nævnes, at der også er registreret en hændelse, hvor kollektiv skyld-motivet ikke er relateret til konflikten i Mellemøsten. Hændelsen gik ud på, at Det Jødiske Samfund i Danmark blev ringet op af en etnisk dansk mand, der ønskede, at man skulle tage afstand fra en udtalelse bragt i radioen, hvor en navngiven jøde ifølge manden havde udtalt, at alle danskere var nazister og antisemitter. Det Jødiske Samfund forklarede manden, at man ikke var ansvarlig for enkeltpersoners udtalelser, hvorefter manden blev ophidset og udtalte, at han forstod, hvorfor den danske befolkning ikke brød sig om jøder, og hvorfor der var en stigende antisemitisme³⁴.

5.10. Antisemitisme på internettet

I 2015 har AKVAH ikke registreret tilfælde af online-hændelser, dvs. antisemitiske ytringer på internettet, som specifikt er rettet mod et offer. Dette er en positiv udvikling set i lyset af, at der i 2014 blev registreret hele 21 online-hændelser. Denne markante forskel kan formentlig forklares med, at størstedelen af de nævnte hændelser fra 2014 fandt sted om sommeren, mens konflikten mellem Israel og Hamas var i udbrud.

Man kan dog ikke heraf udlede, at faldet i registrerede online-hændelser betyder, at problemet med hate-speech mod jøder på internettet er løst. I afsnit 7 illustreres det med en række illustrerende eksempler, at internettet er fyldt med aktuelt dansk-sproget antisemitisme. Disse hændelser, der er kendetegnet ved at være generelle antisemitiske ytringer – dvs. ytringer, som ikke er rettet mod et specifikt offer – medregnes af metodiske grunde ikke i AKVAH's hændelsesstatistik. Hændelserne viser ikke desto mindre, at jødehadet i høj grad stadig flourerer på internettet.

5.11. Mordet på Dan Uzan, mellemøstlig antisemitisme og stiltiende accept heraf

Natten mellem den 14. og 15. februar blev dansk-jødiske Dan Uzan myrdet af terroristen Omar El-Hussein, der havde palæstinensisk baggrund. AKVAH har ikke tidligere registreret antisemitisk motiverede mord, og det er så vidt vides første gang siden Anden Verdenskrig, at en jøde har mistet livet i Danmark, alene fordi vedkommende var jøde.

På denne baggrund er det værd at erindre, at der de sidste mange år har været en debat i offentligheden om, hvorvidt der findes antisemitisme i Danmark, herunder fra personer med mellemøstlig baggrund. En venstreorienteret folketingspolitiker gik i 2013 endda så vidt som til at omtale problemet med jødehad i Danmark som en ”påstået hetz mod jøder”, der blot blev brugt af vedkommendes politiske modstandere til at skabe en ”reel hetz mod muslimer”³⁵. Dette synspunkt blev gentaget af formanden for en pro-palæstinensisk forening kort tid derefter. I et læserbrev i Jyllands-Posten skrev vedkommende:

”Vi må ikke bagatellisere nogen form for intolerance, men på nøjagtig samme måde, som jeg er modstander af, at individer eller grupper af danskere med muslimsk baggrund råber "racisme" i tide og utide, er jeg også modstander af at misbruge den klassiske europæiske antisemitisme i forsøget på at dæmonisere alt

palæstinensisk/arabisk/muslimsk i manges forsøg på at "særbehandle" vores jødiske medborgere"³⁶.

I et senere læserbrev anvendte han betegnelsen "overdrivelsen om antisemitismen i Danmark"³⁷. Et tredje eksempel på denne bagatellisering af antisemitismen i Danmark så man i dokumentaren "Jødehad i Danmark?", der blev vist i begyndelsen af 2013 på DR2. Dokumentaren blev af kritikere beskyldt for at insinuere, at omtale af antisemitisme i Danmark skyldes jødisk paranoia efter Anden Verdenskrig. I dokumentaren kunne man blandt andet følge et socialt eksperiment, der gik ud på, at man lod en person gå rundt med kalot i København, herunder i den københavnske bydel Nørrebro, hvor der bor mange mennesker med mellemøstlig baggrund. Personen kunne dermed bevidne, om der eksisterede antisemitisme i København og særligt på Nørrebro. Testpersonen oplevede dog ingen chikane, hvorfor det ifølge kritikere implicit blev overladt til seeren at udlede, at antisemitisme ikke var et problem i hovedstaden og dermed formentlig heller ikke i Danmark - en slutning som i øvrigt synes at følge direkte af den interrogative titel på dokumentaren³⁸. Et fjerde eksempel finder man i et debatindlæg i Weekendavisen i 2014 fra den formentligt førende danske modstander af drengesmskæring. I dette indlæg blev det konstateret, at:

"de seneste to års minutiøse opgørelser over anti semitiske hændelser i Danmark (herunder nedladende ukvemsord rettet mod jøder), foretaget af en dertil nedsat antisemitismetaskforce i Det Jødiske samfund, giver ærligt talt heller ikke uhildede læsere grund til at male fanden på væggen"³⁹.

Denne mistro til, at der skulle være et problem med antisemitisme i Danmark, kan man kun håbe, nu endelig er gjort til skamme efter februar 2015. Og den bestemte afvisning af, at der skulle være et særligt problem med mellemøstlig antisemitisme, er forhåbentlig også en saga blot. I perioden umiddelbart efter Omar El-Husseins ugerninger blev det godt nok fremført, at han ikke var andet end en enkel skør person, og at man ikke skulle overreagere⁴⁰. Det kan dog hertil bemærkes, at der på nuværende tidspunkt er rejst tiltale mod en teenager og hendes ældre ven, en tidligere Syrienskriger, der begge står anklaget for blandt andet at have haft til hensigt at bombe den jødiske skole i København. Ligeledes kan det tilføjes, at der udover mordet på Dan Uzan tillige var en episode i 2015, der hurtigt kunne have fået et dødeligt udfald, såfremt gerningsmanden, som var af mellemøstlig baggrund, tilfældigvis havde ramt det jødiske offer anderledes med sin kniv⁴¹.

Denne specifikke form for mellemøstlig antisemitisme stopper dog ikke ved disse tre meget voldsomme eksempler. Antisemitiske handlinger begået af personer med mellemøstlig baggrund fylder broderparten af de hændelser, som AKVAH har registreret de seneste år. I minimum⁴² 14 ud af de 26 hændelser AKVAH har registreret i 2015, havde gerningsmanden mellemøstlig baggrund⁴³. I 2014 var antallet minimum⁴⁴ 32 ud af de 54 registrerede hændelser⁴⁵. Det bemærkes også, at gerningsmændene i enkelte tilfælde i 2015 var børn og unge med mellemøstlig baggrund⁴⁶. I ét tilfælde var det ligefrem et børnehavebarn med tyrkisk baggrund, som truede et dansk-jødisk barn og dennes familie på livet⁴⁷. En sådan fjendtlig indstilling over for jøder kommer naturligvis ikke fra børnene selv, men er nok snarere et symptom på, at man i visse miljøer har valgt at opdrage sine børn med et had til jøder. Det kan hertil bemærkes, at en dansk professor i statskundskab i 2009 dokumenterede, at antisemitiske holdninger i høj grad findes blandt mange personer med mellemøstlig baggrund i Danmark⁴⁸.

Alt dette skrives ikke for, at man skal skære alle personer med mellemøstlig baggrund over en kam, tværtimod ville det være en helt horribel slutning at drage. Men det skrives, fordi det er nødvendigt, at man gør sig klart, at der er et alvorligt problem med antisemitisme i Danmark; ikke *kun* fra personer med mellemøstlig baggrund⁴⁹, *men også* fra personer med denne baggrund. Først når man er villig til at erkende dette problem, kan man forsøge at behandle det.

Det er desværre ikke utænkeligt, at jødefjendtlig adfærd, når den udøves af personer med mellemøstlig baggrund, af mange etniske danskere blot stiltiende accepteres som værende ”logisk” grundet konflikten mellem Israel og dets arabiske naboer. Efter terrorangrebet besøgte avisen Berlingske den ungdomsklub, som Omar El-Hussein havde været tilknyttet. Her forklarede en etnisk dansk ”boligsocial medarbejder” Omar El-Husseins adfærd med følgende ord:

”Hvis du er hjemløs, deprimeret og lige kommet ud af fængslet, går ned på jobcentret og får serveret en sang fra de varme lande, kan verden godt se lidt håbløs ud. For mig er der tale om en gut, der ikke kunne se noget perspektiv i sit liv og på vej ud af det lige så godt kunne sige ”tak for sidst” til de provokerende tegnere og den befolkning, der drev hans bedsteforældre ud af Palæstina i 1948. Det er ikke terror, men udtryk for, at det sociale system er kollapsede” (understregninger tilføjet)⁵⁰.

Det jødiske offer for Omar El-Husseins vanvid, Dan Uzan, drev ikke nogens ”bedsteforældre ud af Palæstina i 1948”, og han kendte ikke Omar El-Hussein. Hvis man skal komme antisemitismen til

livs i Danmark, så bliver man nødt til aflive denne "logik", der blot udtrykker en skræmmende anerkendelse af vilkårlig blodhævns berettigelse.

6. Oversigt over registrerede antisemitiske hændelser i 2015

I dette afsnit præsenteres de 26 antisemitiske hændelser, der er registreret i 2015. Ud af de 26 hændelser er der som nævnt to hændelser, hvor det er vurderet, at de alene kan betegnes som potentielt antisemitiske. Derudover er der én hændelse, hvor det ikke har været muligt at afgrænse gerningstidspunktet. Det vil i nedenstående eksplicit fremgå, hvilke specifikke hændelser der er tale om. De 26 hændelser er inddelt i fem forskellige kategorier:

- Drab og drabsforsøg
- Overfaldssituationer og fysisk chikane
- Trusler
- Antisemitiske ytringer
- Hærværk

Hver hændelsesbeskrivelse indeholder, såfremt sådanne oplysninger er givet, informationer om gerningsmanden, offeret, måneden og området, hvor hændelsen fandt sted, og informationer om hændelsen mere generelt, herunder forhold som bruges til at kategorisere hændelsen under en af de fem kategorier, samt forhold, der viser det antisemitiske motiv i hændelsen. En kortlægning af disse oplysninger vil potentielt kunne bruges fremadrettet til at videreudvikle forståelsen af antisemitismen som fænomen i Danmark.

6.1.1. Drab og drabsforsøg

Kategorien dækker over enhver form for drab på personer, både når døden var tilsigtet og utilsigtet. Kategorien dækker også over forsøg på drab.

Der er i 2015 registreret én hændelse, der kan karakteriseres som drab.

6.1.2. Oversigt over drab og drabsforsøg

(1) Februar 2015:

Natten mellem den 14. februar og 15. februar 2015 skød den 22-årige Omar El-Hussein to politifolk og 37-årige Dan Uzan, der stod foran indgangen til Københavns Synagoge for at beskytte en konfirmationsfest, som blev afholdt i det jødiske menighedshus bag synagogen. De to politibetjente blev såret under angrebet, mens Dan Uzan mistede livet. Gerningsmanden havde tidligere samme

dag skudt og dræbt den 55-årige Finn Nørgaard, der deltog i et ytringsfrihedsarrangement ved Krudttønden i København.

6.2.1. Overfaldssituationer og fysisk chikane

Kategorien dækker over enhver form for overfald på eller fysisk chikane mod en eller flere personer. Kategorien inkluderer blandt andet tilfælde, hvor et overfald mislykkedes, fordi offeret formår at forsvare sig, flygter eller fordi andre omstændigheder forhindrer overfaldet.

Der er i 2015 registreret fire hændelser, der kan karakteriseres som overfaldssituationer eller fysisk chikane. I én af hændelserne har det ikke været muligt at afgrænse gerningstidspunktet til en specifik måned, da der har været tale om en fortløbende chikane.

6.2.2. Oversigt over overfaldssituationer og fysisk chikane

(2) 2015 (hændelsen kunne ikke afgrænses til en bestemt måned):

En ikke-jødisk dansk mand blev i en længere periode udsat for en vedholdende og til tider fysisk chikane fra en gruppe drenge på 14-18 år med mellemøstlig baggrund fra hans boligområde. Manden havde i en årrække haft et israelsk klistermærke siddende på sin dør. Drengene er af den grund flere gange kommet med truende bemærkninger omkring mandens formodede jødiske identitet og israelske baggrund, og de har desuden ved en lejlighed skubbet manden så voldsomt, at hans briller røg hen ad gaden. Senest i marts oplevede manden, at han blev spurgt af en 13-årig palæstinensisk dreng, om han var jøde, hvilket manden benægtede, hvorefter drengen truede manden og råbte, at han ville slå manden ihjel. Efter hændelsen undskyldte drengens søster og mor direkte over for manden.

(3) Juli 2015:

En midaldrende etnisk dansk mand skubbede hårdt til en kvinde, der stod og kiggede foran Københavns Synagoge. Politiet konfronterede manden, der forklarede, at han ikke kan lide jøder.

(4) September 2015:

En dansk-jødisk kvinde i begyndelsen af fyrrerne kom gående i indre København med en tydelig davidstjerne om sin hals. På turen oplevede hun, at en mand med mellemøstligt udseende fik øje på hende og derefter begyndte at råbe forskellige ting af hende, såsom "Yahud" der betyder jøde på arabisk. Da den jødiske kvinde så passerede manden, spyttede han på hende.

(5) December 2015:

En dansk-jødisk dreng på 14 år og hans mandlige familiemedlem på 18 år, der var på besøg i Danmark, var ude at gå med aviser, da en mand med mellemøstligt udseende i slutningen af tyverne overhørte den dansk-jødiske 14-årige dreng tale hebraisk i telefonen med sin far. Manden med det mellemøstlige udseende råbte ”jødesvin” efter de to drenge på arabisk og tilføjede, at alle jøder bare skal gasses, at han vil slå drengene ihjel, og at de er tyveknegte, der har stjålet hans land. Han råbte desuden ”Frit Palæstina”. De to drenge ignorerede manden og gik i den modsatte retning, hvorefter manden begyndte at kaste sten på dem. Drengene løb derefter væk og råbte om hjælp, hvorefter manden tog en cykel fra gaden og cyklede efter dem, mens hans fortsat råbte på arabisk efter dem. Manden med det mellemøstlige udseende slog drengene og trak desuden en kniv og forsøgte at ramme den 18-årige dreng i skulderen. Drengen nåede at parere stødet og blev derfor kun ramt af knivskæftet. Angrebet stoppede først, da politiet var på vej. Episoden fandt sted i Nordjylland.

6.3.1. Trusler

Kategorien dækker over konkrete trusler rettet mod specifikke personer, persongrupper eller institutioner. Uklare eller generelle trusler er ikke omfattet og er i stedet medtaget som generelle antisemitiske ytringer.

Der er i 2015 registreret syv hændelser, der kan karakteriseres som konkrete trusler mod specifikke personer, persongrupper eller institutioner. I én af disse syv hændelser kan det hverken endegyldigt fastlægges eller afvises, om der lå et antisemitisk motiv bag gerningsmandens/-mændenes adfærd.

6.3.2. Oversigt over trusler

(6) Januar 2015⁵¹:

En ikke-jødisk kvindelig lærer på en VUC i Nordsjælland oplevede, at en elev med mellemøstlig baggrund trykkede på en alarmknap, der automatisk låser døren, da hun var på vej ud af lokalet til en pause. Eleven spurgte hende, om hun nogensinde havde brugt alarmerne, og da hun svarede nej, udtalte eleven ”Så lad os håbe, at du aldrig får brug for den”. Da timen gik i gang igen, råbte den samme elev pludselig, om hendes mand var jøde. Læreren bekræftede, hvorefter en anden elev spurgte, om han var fra Palæstina, hvortil læreren svarede, at det kunne være ligegyldigt for eleverne, hvorfra hendes mand kom. Da læreren efterfølgende sygemeldte sig på grund af episoden, spurgte eleverne vikaren: ”Tør hun ikke komme?”.

(7) Februar 2015:

En dansk imam blev politianmeldt, efter det var kommet frem, at han aftenen inden angrebet på Krudttønden og Københavns Synagoge i en prædiken til en fredagsgudstjeneste i en moske på Nørrebro havde fremsat en række militante udsagn rettet mod blandt andet jøder. Terroristen Omar El-Hussein deltog i netop den gudstjeneste.

(8) Maj 2015:

Et dansk-jødisk forældrepar blev nødt til at finde en ny børnehave til deres to børn, da en fireårig dreng med tyrkisk baggrund i børnehaven fortalte deres søn, at han hadede jøder, fordi de slår mennesker ihjel, ligesom han truede deres datter med, at hans far ville komme og skære halsen over på hendes familie.

(9) Juli 2015:

En mistænkelig taske blev efterladt foran den jødiske slagterforretning på ydre Østerbro. Store dele af Lyngbyvejen blev spærret af, da politiet frygtede, at tasken indeholdt sprængstoffer. Det viste sig efterfølgende, at tasken indeholdt gamle tæpper. Det kan hverken endegyldigt fastlægges eller afvises, om der lå et antisemitisk motiv bag hændelsen.

(10) Oktober 2015:

En mand med et mellemøstligt navn blev anmeldt til politiet for en række udtalelser, han havde postet på Facebook. På en pro-palæstinensisk debattørs offentlige facebookside havde han for eksempel skrevet:

”Vi alle burde stå sammen i mod jøderne over hele verden og ikke kun i Palestina!!! De svin skal knækkes alle sidder fra”.

På sin egen facebookside havde han bl.a. skrevet:

”Serøst hør lige de fucking jøder hvordan de taler om en dreng på 13 år. De svin skal bare udryddes fra hele verdens samfund, håber virkelig de bliver slagtet alle sammen, og FUCK DANMARK de støtter Israel fuldt ud, kun fordi de er deres små hunde, de forguder dem nærmest, i hvert fald her I Danmark!! Forbandet svin”.

(11) November 2015:

En 25-årig dansk mand, der er konverteret til islam, henvendte sig en lørdag formiddag, mens der var gudstjeneste i Københavns Synagoge, til vagter fra Jødisk Sikkerhed Danmark, som stod ude

foran synagogen. Manden sagde blandt andet, han havde holdt øje med jøderne, og at man godt vidste, hvem de var, og hvad de var ude på, men at jøderne ikke kunne snyde dem eller manipulere dem. Manden udtalte desuden, at jøderne nok skulle få, hvad de fortjente,

(12) November 2015:

En dansk-jødisk mand i 30'erne sad i Københavns metro med en kalot på hovedet, da en mand med mellemøstligt udseende satte sig over for ham og spurgte, om han var jøde. Den jødiske mand bekræftede sin jødiske identitet, hvorefter manden udtalte, at han hadede jøder og Israel. Manden med det mellemøstlige udseende fortsatte med at tale om konflikten i Mellemøsten og truede desuden den jødiske mand. En medpassager med mellemøstligt udseende prøvede at berolige gerningsmanden gennem det meste af episoden.

6.4.1. Antisemitiske ytringer

Kategorien er en overordnet samlebetegnelse for nedsættende, hadefulde, fordomsfulde og lignende ytringer rettet mod en enkelt person, en persongruppe eller en institution. Antisemitiske ytringer kan dog godt overhøres, læses eller generelt opfattes af personer, som ytringen ikke specifikt er rettet imod. Kategorien omfatter både skriftlige og mundtlige ytringer, samt ytringer, der anvender et mere symbolsk sprog i form af billeder, lyd eller lignende.

Der er i 2015 registreret 11 hændelser, der kan karakteriseres som antisemitiske ytringer. I én af disse 11 hændelser kan det hverken endegyldigt fastlægges eller afvises, om der lå et antisemitisk motiv bag gerningsmandens/-mændenes adfærd.

6.4.2. Oversigt over antisemitiske ytringer

(13) Januar 2015:

En dansk-jødisk mand kom cyklende på Nørrebrogade, hvor han hørte en etnisk dansk udseende mand råbe jødesvin efter nogen. Den jødiske mand stoppede derfor op og spurgte gerningsmanden, hvad han havde gang i. Gerningsmanden svarede, at den jødiske mand skulle blande sig udenom. Den jødiske mand svarede derpå, at gerningsmanden ikke skulle sige sådan noget. Gerningsmanden, der lignede en alkoholiker, gik derefter sin vej.

(14) Februar 2015:

Efter at have deltaget i en mindehøjtidelighed om aftenen d. 16. februar 2015 på Gunnar Nu Hansens plads for ofre for terrorangrebene i København gik to dansk-jødiske kvinder i midten af

20'erne til Krystalgade, hvor de betragtede de mange blomster, der var blevet lagt ude foran Københavns Synagoge i dagene efter terrorangrebene. Klokken havde lige passeret midnat, da en mellemøstligt udseende mand - anslået til at være i midten af 20'erne - gik og kiggede på blomsterne og rettede på flere vedlagte kort. Ifølge de to kvinder lignede det, at han forsøgte at læse dem. Han gik derefter forbi de to kvinder og spurgte: "Er det sørgeligt?". Den ene kvinde svarede "Ja, det er meget sørgeligt". Så svarede manden: "Der er ikke nogen, der lægger blomster for børnene i Gaza". Derefter sagde han: "Hvorfor har der været så meget fokus på Dans død? Det er kun, fordi han er jøde. Den anden, der døde, har ikke fået noget dækning. Det er kun, fordi han er jøde". Den ene kvinde svarede, at hun syntes, at manden skulle tage over til Krudttønden og lægge blomster på det andet offers, Finn Nørgaards, drabssted, da det ville være en god gerning. Manden sagde igen "Det er kun, fordi han er jøde". Han fortsatte med udråb ned af Krystalgade mod Fiolstræde.

(15) Februar 2015:

Kort tid efter terrorangrebet i februar i København deltog en dansk kvinde med jødisk baggrund i et møde hos sin fagforening i indre København. Under frokosten, hvor der var 5-7 personer til stede, faldt samtalen på terrorangrebet. En af de ansatte i fagforeningen, en etnisk dansk kvinde i slutningen af 30'erne, udtalte under samtalen: "Ja, det er jo forfærdeligt, men jøderne *er* altså dygtige til at offergøre sig".

(16) Maj 2015:

Det Jødiske Samfund i Danmark blev ringet op af en etnisk dansk mand, der ønskede, at Det Jødiske Samfund skulle tage afstand fra en udtalelse bragt i Radio 24syv, hvor en navngiven jøde ifølge manden havde udtalt, at alle danskere var nazister og antisemitter. Det Jødiske Samfund forklarede manden, at man ikke var ansvarlig for enkeltpersoners udtalelser, hvorefter manden blev ophidset og udtalte, at han forstod, hvorfor den danske befolkning ikke brød sig om jøder, og hvorfor der var en stigende antisemitisme. Manden opfordrede desuden Det Jødiske Samfund til at tage afstand fra "de zionistiske jøder og deres bosættelser i Palæstina".

(17) August 2015:

En taxachauffør råbte følgende efter en dansk-jødisk mand, der var på vej hjem fra en gudstjeneste i Københavns Synagoge: "Jøder og muslimer skal altid have særbehandling. I nasser på staten."

(18) August 2015:

En dansk-jødisk kvinde stillede på Facebook spørgsmålstegn ved ægtheden af en relativ velkendt videooptagelse, der viste en palæstinensisk pige samt to palæstinensiske kvinder angribe en israelsk soldat, der fastholdt en ung palæstinensisk dreng. Videoens ægthed blev desuden diskuteret i den offentlige debat. Den dansk-jødiske kvinde skrev i den forbindelse følgende:

”Det er jo mega sjovt at man kan se hvor opsat det er [smiley] En soldat ville aldrig være sådan et sted alene og han ville da aldrig ikke bruge sit våben hvis flere mennesker kom til og hans sikkerhed var truet [smiley] Det er dælme sjovt... og meget propagandistisk”.

En mand med et mellemøstligt navn, som ikke kendte den dansk-jødiske kvinde, skrev herefter følgende til hende:

”Jøder er jordens største Røvhul”.

(19) August 2015:

Imens en mand og kvinde gik hånd i hånd langs hegnet ved Københavns Synagoge, spyttede kvinden to gange på facaden. Derefter stoppede manden og kvinden op foran indgangen til Københavns Synagoge og begyndte at læse en mindeplade opsat for Dan Uzan, der blev dræbt ved terrorangrebet på synagogen i februar 2015. Manden afsluttede sin læsning med at spytte på mindepladen. Manden havde et mellemøstligt udseende, mens kvinden havde et etnisk dansk udseende. De var begge i 20'erne.

(20) Oktober 2015:

En midaldrende polsk mand med dansk statsborgerskab henvendte sig en lørdag formiddag til en vagt, der stod foran Københavns Synagoge. Manden krævede at komme ind i synagogen, og vagten spurgte derfor til hans ærinde. Manden blev frustreret og heilede af vagten, mens han skreg "Sieg Heil". Manden gik efterfølgende væk, men han fortsatte med at heile og råbe diverse tyske og engelske antisemitiske vendinger.

(21) Oktober 2015:

Det Jødiske Samfund modtog en e-mail fra en mand med et etnisk dansk navn. I e-mailen bebrejdede manden Det Jødiske Samfund, at det ”har et tæt samarbejde med zionister og Israel”, og

særligt at Det Jødiske Samfund ikke tager afstand fra ”Israels forbrydelser”. Han konkluderede e-mailen med, at Israel forårsager antisemitisme, og:

”Det Jødiske Samfund i Danmark bidrager desværre til den udvikling”.

E-mailen blev også lagt ud på mandens facebookside.

(22) Oktober 2015:

En dansk-jødisk mand på cirka 30 år, der havde en kalot på hovedet, var på vej til synagogen en lørdag formiddag. Da han befandt sig på grænsen mellem Østerbro og Indre By i København passerede en mand i 20'erne med et mellemøstligt udseende ham i sin bil og råbte i den forbindelse ukvemsord efter ham. Det kan hverken endegyldigt fastlægges eller afvises, om der lå et antisemitisk motiv bag hændelsen.

(23) December 2015:

To drenge med mellemøstligt udseende cyklede forbi en civil politibetjent, som var en del af politibevogtningen omkring Københavns Synagoge. Da drengene opdagede politibetjenten, råbte de ”Jødesvin” efter ham. Drengene fortsatte endnu et par meter nedad gaden og vendte sig derefter om og råbte ”Jødesvin” igen.

6.5.1. Hærværk

Kategorien dækker over hærværk typisk udøvet mod jødisk ejendom eller jødiske institutioner.

Der er i 2015 registreret tre hændelser, der kan karakteriseres som hærværk mod jødisk ejendom eller jødiske institutioner.

6.5.2. Oversigt over hærværk

(24) Februar 2015⁵²:

En mand løb ned gennem Krystalgade og spyttede på blomsterne, der var blevet lagt foran Københavns Synagoge i dagene efter, at Dan Uzan var blevet dræbt.

(25) April 2015:

En jødisk slagterforretning på ydre Østerbro i København blev den 9. april 2015 efter mørkets frembrud udsat for hærværk af ukendte gerningsmænd. Forretningens rude blev delvist smadret,

ligesom der på forretningens facade blev skrevet ”jødesvin” med graffiti. Den 9. april 2015 er årsdagen for Tysklands besættelse af Danmark i 1940.

(26) Maj 2015:

En kirke på Nørrebro i København blev natten før et foredrag med forhenværende overrabbiner Bent Melchior udsat for hærværk, da ukendte gerningsmænd skrev: ”Befri Gaza” og ”Luk KZ-lejrene” på kirkedøren. Flere vinduer blev desuden smadret med brosten. Overrabbiner Bent Melchior var inviteret til at holde foredrag i anledning af 70-årsdagen for Danmarks befrielse.

7. Frasorterede antisemitiske ytringer

7.1. Generelle antisemitiske ytringer fremsat på internettet

Som nævnt i afsnit 4.4. har AKVAH i denne rapport ikke inddraget generelle antisemitiske ytringer fremsat på internettet i det samlede antal hændelser registreret af AKVAH i 2015. Med generelle antisemitiske ytringer på internettet menes eksempelvis ytringer på gerningsmænds egne hjemmesider, på deres egne facebookprofiler, på mange offentlige internetfora osv. Internettet er nemlig fyldt med sådanne ytringer. Ligeledes har AKVAH frasorteret en lang række anmeldelser om antisemitiske ytringer på internettet, hvor konteksten for ytringerne enten ikke har været oplyst, eller hvor den har været uklar.

I det følgende oplistedes en række eksempler på antisemitiske ytringer fremsagt på internettet, som ikke er blevet talt med i det samlede antal hændelser i denne rapport. Disse udvalgte eksempler har til hensigt at anskueliggøre, at der eksisterer et anseeligt problem vedrørende antisemitisme på internettet.

7.2. Eksempler på generelle antisemitiske ytringer fremsat på internettet

Februar 2015:

Efter terrorangrebet i februar i København var der på Facebook mange antisemitiske kommentarer fremsat på privatpersoners egne profiler. For blot at nævne et eksempel:

En mand med et mellemøstligt navn linkede til en artikel fra Ekstra Bladets hjemmeside med titlen ”Sådan blev Dan [Uzan] dræbt” og skrev i den forbindelse:

”Wallahi jeg tror vi kommer til at høre om dan de næste 10 år. men vi kommer ikke til at høre om de 500 tusind børn som danmark blandt andet dræbt i Iraq...”.

En anden person med et mellemøstligt navn spurgte derefter:

”Hvem er ham her bror ?”

En tredje mand med et mellemøstligt navn svarede:

”Det er en jøde der blev skudt i går”

En fjerde mand med et mellemøstligt navn svarede:

”fuck dan den jøde”

En femte mand med et ubestemmeligt navn svarede:

”Prøv at se hans ansigt. Han ligner 100 % en jøde”.

Den første mand skrev også et andet opslag med følgende ordlyd:

”Ham der døde i går på Østerbro var en civil (ikke politi) og ham der døde i går ved Nørreport var jøde. Gade vide hvorfor de ikke kalder jøden for civil og gad vide hvorfor ham jøden er over alt på nyhederne. Hmmm...”

En ny mand med et mellemøstligt navn svarede:

”Israel styrer medierne. Det har altid været sådan siden anden verdenskrig, medierne slikker røv for penge (undskyld mit sprog). Jøderne styre det hele! [...]”

En kvinde med et mellemøstligt navn svarede:

”Godt spørgsmål bror.....”

En anden kvinde med et mellemøstligt navn svarede:

”Jøden har overskrift og det er en del af retfærdighed?”

April 2015:

Busselskabet Movia besluttede i slutningen af april at fjerne en reklamekampagne, der i tekst opfordrede til boykot af israelske produkter fra bosættelser, og som i sine tilhørende billeder af forskellige kort over området illustrerede, at hele Israel var en bosættelse. På selskabets facebookside blev denne beslutning annonceret, og i den forbindelse blev der fremført en lang række antisemitiske kommentarer:

En person med et mellemøstligt navn skrev:

”[Navn] jeg vil ønske der kunne komme en holocaust mere, for jøderne har vist "glemt" det. Det er ikke dine øjne, men dit hjerte der er blind.”

En person med et etnisk dansk navn skrev:

”Gid femminister var ligeså rige som zionisterne! For så var Nye Bryster-reklamen vel blevet taget ned for længe siden, nu hvor den har hængt på byens busser i – hvad – små 10 år? Jeg tror næppe, at en regeringsanbefalet boykot-reklame af besætter-varer har fået ligeså mange henvendelser som Nye Bryster-reklamen. Det drejer sig nok om, hvem der har flest penge, ikke?! Skam jer Movia, for at negligere folkedrab og apartheid.”

En person med et etnisk dansk navn skrev:

”Det er jo rablende vanvid...Men husk på at jødiske lobbyister har mange forbindelser, og især bag de lukke døre..”

En person med et etnisk dansk navn delte et link til en youtubevideo om, at Hitler havde ret.

En person med et etnisk dansk navn skrev:

”Stort hura for at ytringsfriheden skal lide nederlag, bare fordi jøde kortet bliver trukket. [Logo med finger pegende nedad]”

En person med et mellemøstligt navn delte en stereotyp antisemitisk karikaturtegning af en jøde med stor næse, stort skæg, kalot, stort smil og hænderne gnidende sammen mens der var tilknyttet følgende tekst til tegningen:

”It's working”.

Maj 2015:

På en propalæstinensisk debattørs facebookside var der i slutningen af maj et opslag om en ny israelsk lov, der gik ud på, at palæstinensere risikerede flere års fængsel, hvis de kastede med sten. I den forbindelse fremkom følgende kommentarer:

En person med et mellemøstligt navn skrev:

”Må Allah slå hver og en af de klamme israeler ihjel!” [En anden person med et mellemøstligt navn svarede ham: ”Zionister*”. Dertil svarer vedkommende:] ”Dem alle! Jøder og zionister!”

Juni 2015:

En artikel i BT handlede om, at tidligere overrabbiner Bent Lexner i sin dengang nyudkomne bog "Det gælder dit liv" fortalte, at han var skuffet over, at det danske kongehus ikke henvendte sig med støtte til Det Jødiske Samfund efter terrorangrebet. På BT's facebookvæg blev denne artikel debatteret og i den forbindelse fremkom følgende kommentarer:

En person med et etnisk dansk navn skrev:

"Selvfølgelig hænger Jøder i DK og Israel sammen. Og deres opførsel er total uacceptabel."

En person med et mellemøstligt navn skrev:

"Jøder tror de kan gøre hva de vil. De køber sig ind i Politik og opretter Jødiske lobbyer , For og skabe magt"

En person med et etnisk dansk navn skrev:

"nu var der jo også et andet offer, som ikke var jøde, men mindst lige så vigtig, men jøderne er altid gode til at påtage sig offerrollen."

En person med et sydamerikansk navn skrev:

"VORES kongehus skal ikke stille op overfor jøderne som bruger nazi metoder i Gaza."

En person med et etnisk dansk navn skrev:

"Hvad raver det også kongehuset hvad er sker med de korrupte jøder , hold kongehuset uden for. Lad dog være med at blive ved med at omtale hvad er er sket for længe siden ,ikke mere medlidenhed med de jøder nu må det stoppe ," [En person kritiserer vedkommende og spørger, om alle schweizere er korrupte, fordi FIFA's Sepp Blatter er det. Dertil svares der:] "Hvorfor blander du nu dem ind i jødernes problem ?.. Alle ved da de er heller ikke har ren mel i posen." [Senere skriver han:] "I yder jo også totur på jeres egne børnved at omskære alle drenge , så i er jo ikke bedre ind Adolf Hitler var i sin tid,"

August 2015:

Tidligere overrabbiner Bent Melchior skrev i Politiken et debatindlæg, hvor han foreslog, at man lod militæret overtage nogle af politiets bevogtningsopgaver, herunder bevogtningen af jødiske institutioner. På Politikens Facebookvæg blev indlægget debatteret og i den forbindelse fremkom følgende kommentarer:

En person med et etnisk dansk navn skrev:

”Hvorfor hyrer de jøder ikke bare nogle vagtbureauer til at passe deres ejendomme? de har råd til det, jeg forstår ikke, andre danskere skal mangle politi til at hjælpes sig, fordi jøderne hyler Ulven er efter os, gad sgu nok vide hvorfor?”

En person med et engelsklydende navn skrev:

”De ka da bare rejse hjem hvis det er mere trygt der hvor de kommer fra”

En person med et etnisk dansk navn skrev:

”Jødiske interesser må beskyttes af jøderne selv. Det drejer sig jo om private skoler. Jøderne er selv skyld i trusselsniveauet og må selv stå for udgifter til vagter m.m.” [... Ca. en halv time senere skriver vedkommende:] ”Offerkortet kan I godt lade ligge. Vi taler nutid. Fortiden berettiger ikke Israel til at myrde uhæmmet mod civile flygtninge. FN og hele verdenssamfundet fordømmer Israel og deres handlinger. Hvorfor tror jøder og Israel at de er de eneste der gør alt rigtigt?”

En person med et mellemøstligt navn skrev:

”Altså hvis jøderne skal have beskyttelse af politiet eller militæret så skal de ikk kom ud af vores lommer. De har mange penge og de ved vi [Smiley]. Alle deres børn gå i privatskoler.. så hvorfor skal vi hoste op!!*”

En person med et mellemøstligt navn skrev:

”Bare brug vores stat penge til at forsvare jøde i dk, og glem lige de dansker der ikke har rød rejse til at klare sig i deres liv?? Bare vent i bliver så meget taget på røven af de jøder..”

September 2015:

I forbindelse med en debat om omskæring på Facebook skriver en debattør med et etnisk dansk navn:

”Jeg ved ikke om jeg er Racist men måske er der et tilfælde hvor jeg tænker Racistisk. Jeg er ikke vild med Rige folk der bruger de penge der har skaffet dem på andres bekostning til at undertrykke andre- [Tre minutter senere skrives:] Når Israelerne og Jøderne har dræbt alle Palæstinenserne – for det vil ende sådan. Så vil der blive fred der nede og så vi alle Jøder sikker drage til Israel og bosætte dem der nede?”

[En debattør svarer to minutter senere: ”[Navn]... Det er noget af det største antisemitiske propaganda jeg nogensinde har læst. Sig mig har du ingen skam i livet?” [... der skrives to korte svar, og så kommer følgende svar:]

”Jeg tror i har det i blodet det der med at slynge om jer med antisemitisk og hvor meget Jøder har lidt i verdens historien. Jeg håber at i en gang også lære af historien. [...]”

November 2015:

Berlingske delte en artikel på Facebook med titlen ”Tyske jøder: Flygtningestrømmen skal stoppes for at bremse jødehad”. I kommentarsporet fremkom følgende bemærkninger:

En mand med et etnisk dansk navn skrev følgende:

”Jeg har boykottet så mange af de produkter fra det ynkelige folkefærd/gribbe som overhovedet muligt de har spillet det offerkort rigeligt igennem de sidste 70 år.”

En mand med et mellemøstligt navn skrev følgende:

”[Navn] Jeg kunne ikke være mere ligeglad, det tydeligt hver og en af de der mener Palæstina ikke er en stat, eller hvad nu det vrøvl de snakker om, viser hvor lavt intelligens de har. Det Hitler gjord burde vi lære af i dag, og lade jøderne smage på gasserne igen.”

En mand med et etnisk dansk navn skrev følgende:

Endnu et forsøg fra jøder at manipulere os i vesten! Min tålmodighed er over for jøder, indtil Palæstinenser for fred i deres land. Boykot alt Israel og deres undertrykkelse.

8. Antisemitisme og terrorisme

8.1. Mistænkelig adfærd ved jødiske institutioner

Antisemitisme og terrorisme har i mange år været forbundne. I en rapport udarbejdet af den britisk-jødiske sikkerhedsorganisation Community Security Trust fastslås det, at der i perioden 1968-2010 har været 427 registrerede terrorangreb samt mislykkede eller afbrudte terrorplaner rettet mod jødiske og israelske mål uden for Mellemøsten⁵³. Efter 2010 kan særligt tre europæiske terrorangreb uden for Danmark fremhæves. I marts 2012 blev en jødisk skole i Toulouse, Frankrig, udsat for et terrorangreb, hvor tre børn og en lærer blev dræbt. I marts 2014 blev et jødisk museum i Bruxelles, Belgien, udsat for et terrorangreb, hvor fire mennesker blev dræbt. Og i januar 2015 blev fire mennesker dræbt efter en terrorist tog gidsler i et jødisk supermarked i Paris, Frankrig.

For så vidt angår den mere specifikke terrortrussel mod danske jøder, kan der peges på en lang række forhold, der bekræfter dennes eksistens gennem tiden. I 1980'erne oprettede den danske terrorgruppe Blekingegadebanden et i pressen navngivet ”jødekartotek”, der indeholdt oplysninger om en lang række danske jøder. Dette kartotek blev videregivet til den palæstinensiske terrororganisation PFLP⁵⁴. I juli 1985 blev Københavns Synagoge udsat for et bombeangreb af arabiske terrorister, hvilket har betydet, at alle jødiske institutioner i Danmark siden da har måttet etablere sikkerhedsinstallationer. Senere i 1985 blev en jødisk forretning også udsat for et bombeangreb. I 1988 blev en polsk-jødisk klub i Danmark udsat for et alvorligt brandattentat. I 1989 blev den danske kvinde, Ulla Lyngsby, tilbageholdt i Israel, fordi hun havde forsøgt at smugle penge ind i landet. Det viste sig senere, at kvinden havde samarbejdet med en palæstinensisk terrorgruppe, der blandt andet havde planer om at myrde den daværende danske overrabbiner Bent Melchior og Politikens daværende chefredaktør Herbert Pundik⁵⁵. I 2009 rejste den senere terrordømte amerikanske muslim David Headley til Danmark, hvor han filmede en række forskellige steder, herunder Københavns Synagoge⁵⁶.

I februar 2015 blev Københavns Synagoge udsat for et terrorangreb. Natten mellem lørdag den 14. februar og søndag den 15. februar angreb Omar El-Husseini, som var født og opvokset i Danmark, indgangen til Københavns Synagoge med skudsalver. Synagogen var lukket, men i det bagvedliggende menighedshus fejrede en ung pige sin konfirmation sammen med et selskab på 80 gæster. Omar El-Husseini skød dansk-jødiske Dan Uzan, der opholdt sig ved porten for at beskytte festen, samt to politifolk. Dan Uzan mistede livet, mens de to politifolk overlevede.

I januar 2016 blev en teenagepige samt en omkring 10 år ældre mand, som tidligere havde kæmpet i borgerkrigen i Syrien, anholdt af myndighederne. Pigen blev sigtet for at ville udføre et terrorangreb på to skoler, hvoraf den ene var den jødiske skole i København, mens manden blev sigtet for at bistå pigen med hendes planer⁵⁷.

Da der altså findes en reel terrortrussel mod danske jøder – en trussel som typisk forudsætter en indsamling af oplysninger, før den kan realiseres – finder AKVAH det relevant at offentliggøre informationer om mistænkelig adfærd ved jødiske institutioner i Danmark. Der er registreret en række hændelser, der kan karakteriseres som mistænkelig adfærd ved jødiske institutioner. Da det vurderes, at der er en meget stor usikkerhed forbundet med hensigten bag disse tilfælde af mistænkelig adfærd, tælles hændelserne i denne kategori ikke med i det samlede antal af antisemitiske hændelser i 2015. Eftersom det imidlertid stadig findes relevant at synliggøre denne type hændelser, er det i stedet blevet besluttet at præsentere et illustrativt uddrag i dette særskilte afsnit i rapporten.

Det bemærkes endvidere, at oplysninger om samtlige mistænkelige hændelser – herunder alle de mistænkelige hændelser der ikke nævnes i nedenstående illustrative uddrag – er blevet videregivet til PET.

8.2. Eksempler på mistænkelig adfærd ved jødiske institutioner

Juni 2015:

En beboer i en sidegade til Krystalgade, hvor Københavns Synagoge ligger, kontaktede Det Jødiske Samfund og fortalte, at da han var på vej ud af sin opgang masede to unge mænd af mellemøstlig herkomst sig forbi ham og ind i en af baggårdene bagved synagogen. Han tog billeder af mændene og videregav dem til Det Jødiske Samfund, der informerede politiet.

December 2015:

To personer gik rundt i Krystalgade, hvor Københavns Synagoge ligger, og holdt øje med, hvordan sikkerhedskameraerne bevægede sig. Politiet rettede henvendelse til de to personer og skrev deres personoplysninger ned.

9. Henvisninger

¹ Konfirmationspigen Hannah Bentow er citeret i Berlingske i en artikel af Kasper Stenbach (euroman.dk) (med samme titel som følgende citat) den 25. marts 2015 for at sige: ”Jeg var sygt bange, da vi sad i sikkerhedsrummet til min bat mitzvah. Jeg tænkte: »Kommer jeg overhovedet levende ud af det her?« Det, der var mest uhyggeligt, var, da vi skulle ud til busserne, stod der politi med geværer, og så skulle vi forbi et mørkt hjørne, og jeg sagde bare: »Han må ikke være der, han må ikke være der”. (Link: <http://www.b.dk/nationalt/12-aarige-hannah-jeg-var-sygt-bange-da-vi-sad-i-sikkerhedsrummet-til-min-bat-mitz>).

Se også artikel i den amerikanske avis The Algemeiner fra den 15. februar 2015 af David Efune med titlen ”Defiant Mother Who Hosted Bat-Mitzva as Terror Struck Copenhagen Synagogue Recounts Harrowing Ordeal – ‘No One Can Tell Me Where I Can Live My Jewish Life’ (INTERVIEW)“ (link: <http://www.algemeiner.com/2015/02/15/defiant-mother-who-hosted-bat-mitzva-as-terror-struck-copenhagen-synagogue-recounts-harrowing-ordeal-no-one-can-tell-me-where-i-can-live-my-jewish-life-interview/#>).

² Forældrene til børnene på den jødiske skole sendte et brev til statsminister Helle Thorning Schmidt med følgende ordlyd:

”Kære statsminister Helle Thorning-Schmidt

Dette brev kommer ovenpå de tragiske omstændigheder i København den 14. og 15. februar 2015 og er et brev, vi håbede, vi aldrig skulle skrive.

Som forældre til elever, børnehave- og vuggestuebørn på Carolineskolen, den jødiske skole i København, gør vi os i disse dage kraftige overvejelser om, hvorvidt vi fortsat tør aflevere vores børn på skolen. Carolineskolen har eksisteret i over 200 år og er en af de ældste jødiske skoler i verden. Skolen er grundstenen i vores lille menighed og er med til at fastholde de værdier, der ligger i vores dansk-jødiske identitet og kulturhistorie. Skolen giver børnene en forståelse af, hvad det vil sige at være dansk og jøde på samme tid.

Vi har altid vidst, at det ikke var helt uden risiko, når vi dagligt afleverede vores højt elskede børn på skolen om morgenen. Men risikoen fyldte trods alt ikke så meget, at den gav anledning til alvorlig bekymring. Efter likvideringen af Dan Uzan har situationen desværre ændret sig.

Forældrene til de små 200 børn på skolen, i børnehaven og vuggestuen stiller alle samme spørgsmål: Tør vi aflevere vores børn på skolen? Kan vi gå på arbejde uden at være plaget af frygt for, hvad der kan ske med vores børn, hvis den næste terrorhandling sker på skolen, som det er sket andre steder i Europa, bl.a. i Toulouse.

Vi ønsker at kunne fortsætte det jødiske liv i Danmark, sådan som vi har gjort det i mere end 400 år. Men retten til at eksistere som jøde i Danmark er på alle måder truet. Hvis vi skal kunne opretholde modet til at bruge vores institutioner, det være sig skolen, børnehaven, vuggestuen, synagogen eller menighedscentret, er det afgørende med permanente seriøse sikkerhedsforanstaltninger, helt som de jødiske menigheder har det i bl.a. Frankrig, Tyskland, England og Italien.

Da vi mødte på skolen den 17. februar – to dage efter terrorangrebet – var der svært bevæbnet politi på begge sider af skolen. betjentene kommer fra specialenheder, der er uddannet til netop denne type opgave. De er den eneste årsag til, at vi siden angrebet har turde at aflevere vores børn.

Så længe trusselsniveauet mod jøderne er så højt, lige så længe er det nødvendigt med kvalificeret bevæbnet politi ved de jødiske institutioner – og en opgradering af sikkerhedsinstallationerne i øvrigt. Det er ikke en opgave, som en lille menighed på få tusinde medlemmer selv kan eller bør håndtere. Det kræver en permanent indsats, som kun en stat kan garantere.

Den dag Danmark ikke længere støtter op om vores børns sikkerhed, den dag bevæbnet politi forsvinder fra vores skole, den dag forsvinder vores børn også fra skolen. Det er sådan alle forældre føler det lige nu. Desværre.

Vi har behov for regeringens ord på, at politiet ikke forsvinder, når det bliver hverdag igen. Og at vores sikkerhed i øvrigt opgraderes, så vi kan føle os trygge i vores danske samfund, som vi er stolte af at være en

del af.

I håbet om at du vil møde os i åben dialog hurtigst muligt.

Med venlig hilsen

Forældrene på Carolineskolen". (Brevet er kopieret fra TV2's hjemmeside, se følgende link: <http://nyheder.tv2.dk/2015-02-25-her-er-brevet-til-statsministeren-fra-foraeldrene-paa-carolineskolen>)

³ Mosaisk Troessamfund besluttede i januar 2014 at skifte navn til Det Jødiske Samfund i Danmark, som er det største jødiske samfund i Danmark. Sikkerhedsorganisationen Jødisk Sikkerhed Danmark varetager dog også sikkerheden for de resterende jødiske menigheder, foreninger og institutioner i Danmark.

⁴ I både England og Frankrig udgiver de jødiske samfund også rapporter om antisemitisme. Se for eksempel den britisk-jødiske sikkerhedsorganisation Community Security Trust's rapport om antisemitiske hændelser i Storbritannien fra 2015 (rapporten kan downloades via følgende link: <http://www.thecst.org.uk>). Se også rapporten fra 2015 om antisemitisme i Frankrig udarbejdet af den fransk-jødiske sikkerhedsorganisation Service de Protection de la Communauté Juive (rapporten kan downloades via følgende link: <http://www.antisemitisme.fr/>). Derudover kan det fremhæves, at Det Europæiske Agentur for Grundlæggende Rettigheder i november 2013 udarbejdede en undersøgelse af, hvordan jøder i en række europæiske lande (dog ikke Danmark) erfarer og opfatter antisemitisme (link: <http://fra.europa.eu/en/publication/2013/discrimination-and-hate-crime-against-jews-eu-member-states-experiences-and/>).

⁵ Se for eksempel Heidi Lauras artikel på Det Jødiske Samfunds hjemmeside med titlen "Dansk jødisk historie", hvor det anslås, at der bor omkring 6.000 jøder i Danmark (link: <http://mosaiske.dk/jodisk-historie-i-danmark/>).

⁶ Der er i den teoretiske litteratur uklarhed om, hvordan man skal definere antisemitisme. Det Europæiske Observationscenter for Racisme og Fremmedhad (nu Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder) opstillede i 2005 en arbejdsdefinition af antisemitisme, som mange europæiske NGO'er har benyttet sig af. Et udsnit af den lød: "Antisemitisme er en bestemt opfattelse af jøder, der kan udtrykkes som had mod jøder. Verbale og fysiske manifestationer af antisemitisme er rettet mod jødiske eller ikke-jødiske individer og/eller deres ejendom, eller mod det jødiske samfunds institutioner og religiøse faciliteter" (link: <http://www.european-forum-on-antisemitism.org/working-definition-of-antisemitism/dansk-danish/>). Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder har dog i 2013 valgt at droppe denne arbejdsdefinition uden at opstille et alternativ (link: <http://www.jta.org/2013/12/04/news-opinion/world/eu-anti-racism-agency-unable-to-define-anti-semitism-official-says>). AKVAH har i denne rapport valgt at lade sig inspirere af den nævnte arbejdsdefinition af antisemitisme, dog med det forbehold at man i praksis kan blive konfronteret med situationer, der gør, at man midlertidigt må udvide eller indskrænke sin forståelse af antisemitisme.

⁷ Også i denne sammenhæng er AKVAH inspireret af den nævnte arbejdsdefinition, dog med samme forbehold som er nævnt i slutnote 6. For et eksempel på en bredere forståelse af, hvornår man skal klassificere en hændelse som antisemitisk, se tilgangen hos den britisk-jødiske sikkerhedsorganisation Community Security Trust i deres dokument "Definitions of Antisemitic Incidents" (Dokumentet kan downloades på websiden: <https://cst.org.uk/public/data/file/6/e/Definitions%20of%20Antisemitic%20Incidents.pdf>).

⁸ AKVAH er i denne sammenhæng inspireret af begrebet om fordomsindikatorer, der anvendes til at undersøge, om der er begået hadforbrydelser. Se for eksempel s. 13-15 i organisationen CEJI's dokument "Facing Facts. Guidelines for Monitoring of Hate Crimes and Hate Motivated Incidents" fra november 2012 (link: <http://www.ceji.org/media/Guidelines-for-monitoring-of-hate-crimes-and-hate-motivated-incidents-PROTECTED.pdf>)

⁹ Ibid., s. 13-15

¹⁰ Ibid., s. 14-15

¹¹ Der tænkes på følgende hændelser: (9) og (22).

¹² Selvom AKVAH først blev stiftet i 2011, har Det Jødiske Samfund i Danmark (tidligere Mosaisk Troessamfund) registreret antisemitisme i Danmark de sidste ti år, og disse tal viser, at der er et problem med antisemitisme. For en oversigt over disse tal, se for eksempel: Nielsen, Flemming Steen & Therkel Stræde (red.) (2009): Jødehad i danske medier. Danmarks Mediemuseum (udg.). København, s. 58.

¹³ Se for eksempel slutnote 5, hvor der henvises til Heidi Lauras artikel. Her anslår hun, at der er omkring 6.000 jøder i Danmark. Derudover kan det fremhæves, at de tre jødiske menigheder i Danmark ifølge Dansk Jødisk Museums hjemmesides artikel ”Spørgsmål og svar: hvor mange jøder er der i Danmark” til sammen har omkring 2.000 medlemmer (link: <http://jewmus.dk/faq/>). Lidt over 2.000 jøder er tilknyttet Det Jødiske Samfund (Mosaisk Troessamfund) som medlemmer eller børn af medlemmer. Det må på den baggrund anslås, at omkring en tredjedel af Danmarks jøder er tilknyttet et trossamfund.

¹⁴ Selv hvis man tager i betragtning, at en del ikke-medlemmer af de jødiske trossamfund i Danmark besøger de synlige danske jødiske institutioner, er det rimeligt at antage, at man endda med inddragelsen af dette antal ikke når op på det samlede antal jøder i Danmark.

¹⁵ Det skal i den forbindelse bemærkes, at selv hvis analysen i de følgende afsnit tog udgangspunkt i det lavere antal, som man får ved at frasortere de potentielt antisemitiske hændelser i både 2015 og 2014, ville det ikke have betydning for rapportens overordnede konklusioner.

¹⁶ I AKVAH's 2014-rapport fremgik det, at der var registreret 53 antisemitiske hændelser. Derudover har AKVAH efterfølgende registreret yderligere én hændelse i 2014 kategoriseret som en trussel, hvorfor tallet kommer op på 54 hændelser. Følgende kan oplyses om hændelsen: Til en gymnasiefest i oktober måned i København talte en 16-årig kvindelig jødisk gymnasieelev med en 16-17-årig mandlig gymnasieelev med palæstinensisk baggrund. Da gymnasieeleven med palæstinensisk baggrund fandt ud af, at den jødiske gymnasieelev var jøde, blandt andet fordi den jødiske gymnasieelev bar en davidstjerne, kaldte han på fem andre gymnasieelever med mellemøstlig baggrund. De tilkaldte gymnasieelever truede den jødiske gymnasieelev, fordi hun var jøde, og sagde blandt andet ”Du skal være glad for, du stadig er i live. Hitler skulle have gasset hele din familie. Hvis du var en dreng, så ville vi slå dig ihjel. Vi skal nok komme efter dig.” Den jødiske gymnasieelev løb væk og har ikke haft kontakt med de andre gymnasieelever siden episoden, blandt andet fordi hun skiftede gymnasium.

¹⁷ Der tænkes på følgende hændelse: (7).

¹⁸ Der tænkes på følgende hændelse: (1).

¹⁹ Der tænkes på følgende hændelse: (24).

²⁰ Der tænkes på følgende hændelse: (19).

²¹ Der tænkes på følgende hændelser: (14) og (15).

²² Der tænkes på følgende hændelse: (25).

²³ Der tænkes på følgende hændelse: (26).

²⁴ Se for eksempel artikel på dr.dk af Jacob Pries den 8. maj 2015: ”Hærværk og brand i busser ved Ariva-garage”.

Se også artikel i Politiken af Laura Byager Rabøl den 8. maj 2015: ”KøbenhavnsPoliti: Busbrandenevar

påsat”.

Se også artikel i Berlingske af Emilie-Marie Fridh, Radio 24/7: ”Movia fjerner kampagn mod israelske bosættelser fra busser”.

²⁵ Artikel på dr.dk af Emma Toft den 16. februar 2015: ”Klassekammerat: Jeg opfattede ham som religiøs og ekstremistisk”.

²⁶ Der tænkes på følgende hændelse i AKVAH’s 2014-rapport: (51).

²⁷ Der tænkes på følgende hændelse: (6).

²⁸ Der tænkes på følgende hændelser: (16) og (21).

²⁹ Dette er et klart eksempel på et fænomen, man kan kalde for kristen antisemitisme, se for eksempel s. xix samt s. 108-109 i William Nicholls (1995): *Christian Antisemitism. A History of Hate*. Jason Aronson Inc. Northvale, New Jersey, London. Forestillingen om jødernes kollektive skyld har i historiens løb også eksisteret i andre afarter. Eksempelvis har fordomme og ondsindede løgne om jøders drab af kristne børn – eller jødernes medfødte griskhed – ført til forfølgelser og kollektiv afstraffelse af jøder op gennem Europas historie. Se hertil side 3 og 9 i Shmuel Ettinger (1976): *The Origins of Modern Anti-Semitism* i Yisrael Gutman and Livia Rothkirchen, (red.). *The Catastrophe of European Jewry* (Jerusalem: Yad Vashem), pp. 3-39.

³⁰ Der tænkes på følgende hændelser: (2), (5), (6), (10), (12), (21) og (26).

³¹ Der tænkes på følgende hændelse: (21)

³² Der tænkes eksempelvis på følgende hændelser: (1), (4), (7) og (8).

³³ Der tænkes på følgende hændelse: (1).

³⁴ Der tænkes på følgende hændelse: (16).

³⁵ Medlem af Folketinget for Det Radikale Venstre Zenia Stampe skrev - i forbindelse med mediernes fokus på et spørgsmål om antisemitisme på skoler på Nørrebro - på sin facebookprofil den 29. januar 2013 følgende udsagn: ”De seneste dage har vi været vidne til, at en række hurtige politikere for Gud ved hvilken gang har brugt **påstået hetz mod jøder** til at skabe **reel hetz mod muslimer**. Jeg går ud fra, at vi i de kommende dage vil imødesee en storm af undskyldninger på denne baggrund. Rasmus Jarlov, Martin Henriksen, Joachim B. Olsen, Pia Kjærsgaard, vi venter.” (fremhævninger tilføjet). I opslaget blev der samtidig henvist til avisartikler om skoler, som afviste kritikken om antisemitisme.

³⁶ Citatet kommer fra et læserbrev bragt i Jyllands-Posten den 7. marts 2013 med titlen ”Lad os få bugt med chikanen” af formanden for dansk-palæstinensisk venskabsforening, Fathi El-Abed. Formanden for Det Jødiske Samfund, Finn Schwarz, kommenterede på dette læserbrev i et debatindlæg med titlen ”Nultolerance mod intolerance” bragt i Jyllands-Posten den 13. marts 2013.

³⁷ Citatet kommer fra et læserbrev bragt i Jyllands-Posten den 26. marts 2013 med titlen ”Hånd i hånd mod intolerance” af formanden for dansk-palæstinensisk venskabsforening, Fathi El-Abed.

³⁸ Mange mennesker klagede over dokumentaren til DR2’s redaktion, der dog afviste kritikken. Efterfølgende blev der klaget til DR’s generalsekretær. Også denne frifandt (med undtagelse af et enkelt klagepunkt) DR. Ingen institutioner uden for DR behandlede klagerne. Se dokumentet ”Indstilling fra lytternes og seernes redaktør. Klage over dokumentaren ”Jødehad i Danmark?” på DR2” fra følgende kilde: http://www.dr.dk/NR/rdonlyres/8D07159F-297E-4642-B3C0-0D238CA008D9/5026609/Ankesag_Jødehad_i_Danmark_til_web.pdf. Formanden for Det Jødiske

Samfund, Finn Schwarz, kritiserede dokumentaren i et læserbrev med titlen ”Nultolerance mod intolerance” i Jyllands-Posten den 13. marts 2013.

³⁹ Citatet kommer fra et læserbrev af omskæringsmodstanderen Morten Frisch bragt i Weekendavisen den 25. juli 2014 med titlen ”Hamrende urent trav”. Leder af AKVAH, Jonatan Cohn, kommenterede på dette læserbrev i et debatindlæg med titlen ”Antisemitisme” i Weekendavisen den 8. august 2014.

⁴⁰ Se for eksempel artikel i Kristeligt Dagblad af Britta Søndergaard og Karen Sofie Egebo den 21. februar 2015: ”Muslimer ved fredagsbøn: Omar var kriminel, ikke en religiøs muslim.” I artiklen citeres en person for at sige ”[...] Det er en enkelt, kriminel mands værk.”

Se også artiklen i Berlingske af Carolina Kamil den 13. februar 2016: ”De kalder os Omars venner”. I artiklen citeres en person for at sige ”[...] Jeg synes, folk gør det hele større, end det var. [...]”. Se også blogindlæg på Jyllands-Posten af David Trads den 11. maj 2015: ”Jo, det var terror i København – bare ikke muslimsk”, hvor der skrives: ”[...] Det var ud fra, hvad vi ved nu, en enkelt mand, der var forskruet i hovedet, der gik amok [...]”.

Disse eksempler omhandler fortrinsvis spørgsmålet om, der er tale om terror eller ej. Men de gør alle brug af argumenter, der henviser til, at Omar El-Hussein var et enkeltstående tilfælde.

⁴¹ Der tænkes på følgende hændelse: (1).

⁴² I 14 ud af de 26 hændelser havde gerningsmanden mellemøstlig baggrund. I visse af de resterende 12 hændelser er det ikke blevet oplyst, hvilken baggrund gerningsmanden havde.

⁴³ Der tænkes på følgende hændelser: (1), (2), (4), (5), (6), (7), (8), (10), (12), (14), (18), (19), (22) og (23). Derudover kan nævnes hændelse (11), som omhandler en person med muslimsk baggrund. Personen har dog ikke mellemøstlig ophav.

⁴⁴ I 32 ud af de 54 hændelser havde gerningsmanden mellemøstlig baggrund. I visse af de resterende 22 hændelser er det ikke blevet oplyst, hvilken baggrund gerningsmanden havde.

⁴⁵ Der tænkes på følgende hændelser fra 2014-rapporten: (1)-(10), (12), (14), (17-18), (19)-(22), (25)-(27), (30), (32), (34), (35), (38), (40), (44), (45), (47) og (51). Derudover tænkes der på hændelsen nævnt i denne rapport's slutnote 18.

⁴⁶ Der tænkes på følgende hændelser: (2), (8) og (23)

⁴⁷ Der tænkes på følgende hændelse: (8)

⁴⁸ Se kapitel 3 i bogen ”Danmark og de fremmede: om mødet med den arabisk-muslimske verden”. Kapitel 3 indeholder Peter Nannestads artikel ”Frø af ugræs? Antijødiske holdninger i fem ikke-vestlige indvandrergrupper i Danmark” i bogen.

⁴⁹ Klassisk højreorienteret antisemitisme eksisterer stadigvæk i Danmark. Se for eksempel hændelse (20).

⁵⁰ Artikel i Berlingske af Carolina Kamil den 13. februar 2016: ”De kalder os Omars venner”

⁵¹ Forhold som har været inddraget i vurderingen af hændelsen: Mange af eleverne på denne VUC, som typisk er mellem 18-30 år, er fra socialt belastede miljøer, og flere af dem har været dømt for kriminel adfærd. Eleven, der havde opført sig truende overfor læreren, har siddet i fængsel. En tidligere konfrontation mellem en anden lærer og elev på denne VUC resulterede desuden i, at eleven blev smidt ud, hvorefter eleven forsøgte at køre læreren ned som hævn.

⁵² Det kan måske undre, hvorfor denne hændelse (24) er blevet kategoriseret som hærværk, når hændelse (19), der også omhandler spytklat på et mindeobjekt, ikke er blevet kategoriseret som hærværk. Forskellen på disse to hændelser er, at en spytklat på blomster (hændelse (24)), der i sigens natur er et kortvarigt gode,

kan have en potentiel ødelæggende virkning, mens en spytklat på en mindeplade (hændelse (19)) sjældent vil have en sådan virkning, da den meget let vil kunne fjernes. Det må dog indrømmes, at der har været tale om vanskelige skøn, og at der blev fundet teoretiske problemer med de forskellige mulige kategoriseringer af hændelserne. Den foretagne kategorisering synes ud fra omstændigheder ikke desto mindre at være den mest rimelige.

⁵³ Community Security Trust henviser til tallet på 427 terrorangreb på s. 3 i deres ”Terrorist Incidents against Jewish Communities and Israeli Citizens Abroad 1968-2010” (link: <https://cst.org.uk/docs/CST%20Terrorist%20Incidents%201968%20-%202010.pdf>).

⁵⁴ Læs for eksempel: Peter Øvig Knudsen (2008): *Blekingegadebanden. Samlet udvidet udgave*. Gyldendal. København, s. 476 ff.

⁵⁵ Læs for eksempel: Bent Blüdnikow (2009): *Bombeterror i København. Trusler og terror 1968-1990*. Gyldendal. København. Se også Bent Blüdnikows indlæg 7. november 2009 i Information med titlen ”Terrorfaren var alvorlig” (link: <http://www.information.dk/214425>).

⁵⁶ Læs for eksempel Mikkel Selins artikel fra 27. oktober 2009 i Ekstrabladet med titlen ”Terrorsigtet filmede dansk synagoge (link: <http://ekstrabladet.dk/112/article1245390.ece>). Det er værd at bemærke, at det i artiklen ”Hvor er den danske forbindelse” i Berlingske 29. oktober 2009 af Kasper Krogh og Karl Erik Stougaard (link: <https://www.b.dk/danmark/hvor-er-den-danske-forbindelse>) indirekte fremføres, at synagogen aldrig var et mål i sig selv, men derimod blot et middel som David Headley kunne bruge til at komme nærmere sit mål, Jyllands-Postens kulturredaktør Flemming Rose, som han fejlagtigt troede var jøde. AKVAH finder imidlertid, at selv hvis man lægger denne tese til grund, kan det på ingen måde afvises, at David Headley eller hans medsammensvorne i Pakistan i deres vildfarelse om Roses religion kunne have fundet på at udsætte synagogen for et terrorangreb.

⁵⁷ Læs for eksempel Niels Vedersø Østergaard og Anna Gottschalcks artikel fra 8. marts 2016 i Berlingske med titlen ”16-årig pige sigtet for planlagte bombeattentater på skoler” (link: <http://www.b.dk/nationalt/16-aarig-pige-sigtet-for-planlagte-bombeattentater-paa-skoler>).